

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH DLA
GMINY GOSTYNIN**



NA LATA 2025-2035

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	4
WPROWADZENIE.....	5
Metodologia opracowania Strategii.....	8
Podstawy prawne	10
Spójność z dokumentami strategicznymi	12
Dokumenty krajowe.....	13
Dokumenty regionalne.....	14
CHARAKTERYSTYKA GMINY GOSTYNIN	15
Położenie.....	15
Sytuacja demograficzna.....	16
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza	18
Edukacja i wychowanie	20
Kultura, sport i rekreacja.....	21
Opieka zdrowotna	23
Bezpieczeństwo publiczne	24
Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej	24
Gminny system pomocy społecznej.....	32
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.....	36
SYTUACJA SPOŁECZNA GMINY GOSTYNIN.....	37
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	37
Wsparcie osób z niepełnosprawnością	43
Zdrowie psychiczne	46
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	47
Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	53
Aktywność i integracja społeczna seniorów	57
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu	61

Wsparcie osób z problemem ubóstwa.....	64
CZĘŚĆ PROGRAMOWA	68
Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych	69
Kierunki rozwiązywania problemów społecznych.....	70
I. Wspieranie rodzin w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wspomaganie rozwoju i funkcjonowania dzieci i młodzieży.	71
II. Zapewnienie seniorom i osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, w ramach zintegrowanego systemu wsparcia społecznego.	74
III. Ograniczenie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez profilaktykę oraz podnoszenie poziomu usług pomocowych dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.....	79
IV. Wzmacnianie działalności interwencyjnej i profilaktycznej w zakresie przeciwdziałaniu zjawisku przemocy domowej.....	84
V. Ochrona dobrostanu psychicznego mieszkańców oraz budowanie gminnej infrastruktury pomocowej w tym zakresie.....	88
VI. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom bezrobotnym oraz żyjącym w niewystarczających warunkach materialnych, a także aktywne przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.....	89
Ramy finansowe Strategii.....	93
System wdrażania Strategii	94
System aktualizacji Strategii.....	95
Komunikacja społeczna i promocja Strategii.....	96
Monitoring i ewaluacja.....	97
Wnioski i podsumowanie	102
BIBLIOGRAFIA	105
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW.....	107
Spis rysunków.....	107
Spis tabel.....	107
Spis wykresów	108

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

DPS – Dom Pomocy Społecznej

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyninie

GZI – Gminny Zespół Interdyscyplinarny

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostyninie

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KPP – Komenda Powiatowa Policji w Gostyninie

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty”

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie

PES – podmioty ekonomii społecznej

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

pp. – punkt procentowy

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Gostyninie

UG – Urząd Gminy w Gostyninie

W P R O W A D Z E N I E

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 spowodowały konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym pojawić się mogą nowe wyzwania dla polityki lokalnej, jak np. bezrobocie, które dotychczas nie stanowiło dotkliwego problemu na poziomie kraju, województwa jak i Gminy. Uwydatniają się stare i pojawiają nowe ryzyka socjalne – na poziomie lokalnym można do nich zaliczyć kryzys gospodarczy skutkujący, m.in. poważnymi konsekwencjami dla rynku pracy, rozwarstwieniem społecznym pociągającym za sobą ryzyko wzrostu liczby osób wykluczonych ze społeczeństwa, zwiększeniem skali ubóstwa, ujawnianiem się nowych konfliktów

¹ Kwaśniewski J., *Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych*

społecznych, wzrostem zachowań indywidualistycznych w miejsce zachowań wspólnotowych, wpływających negatywnie na jakość kapitału społecznego i więzi społecznych, czy problem organizacji i zarządzania czasem osób starszych. To tylko część z wielu negatywnych konsekwencji jakie może za sobą pociągać pandemia koronawirusa².

Obecnie polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale całe społeczeństwo polskie i wymagało korekt polityk społecznych. Kryzys wywołany przez wojnę w Ukrainie musi skłonić Polskę do modernizacji systemu usług społecznych w sposób adekwatny do nowej sytuacji³.

Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostynin na lata 2025-2035 jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

Strategia służyć będzie osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego

² N. G. Pikuta, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 9-16

³ E. Bandyk, P. Buras, *Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas*, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022, s. 1-7

podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostynin na lata 2025-2035 zawiera kilka części, w tym charakterystykę Gminy oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostynin na lata 2025-2035, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli m.in. na zapewnienie mieszkańcom Gminy dogodnych warunków do rozwoju.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostynin na lata 2025-2035 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Program Wspierania Rodziny czy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Lp.	Etap	Charakterystyka
1.	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej.
2.	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3.	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Identyfikacja ich i określenie kompleksowych działań minimalizujących skalę ich oddziaływania zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4.	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji, jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: Opracowanie własne

Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Podstawą jurystyczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), która stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy „*opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*”.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
5. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
10. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
5. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych,
6. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
7. ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
10. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
11. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

12. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Akty prawne normujące aspekty finansowe

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych.

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
4. ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gostynin na lata 2025-2035 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostynin na lata 2025-2035 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- Strategia Demograficzna 2040,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.).

Dokumenty regionalne

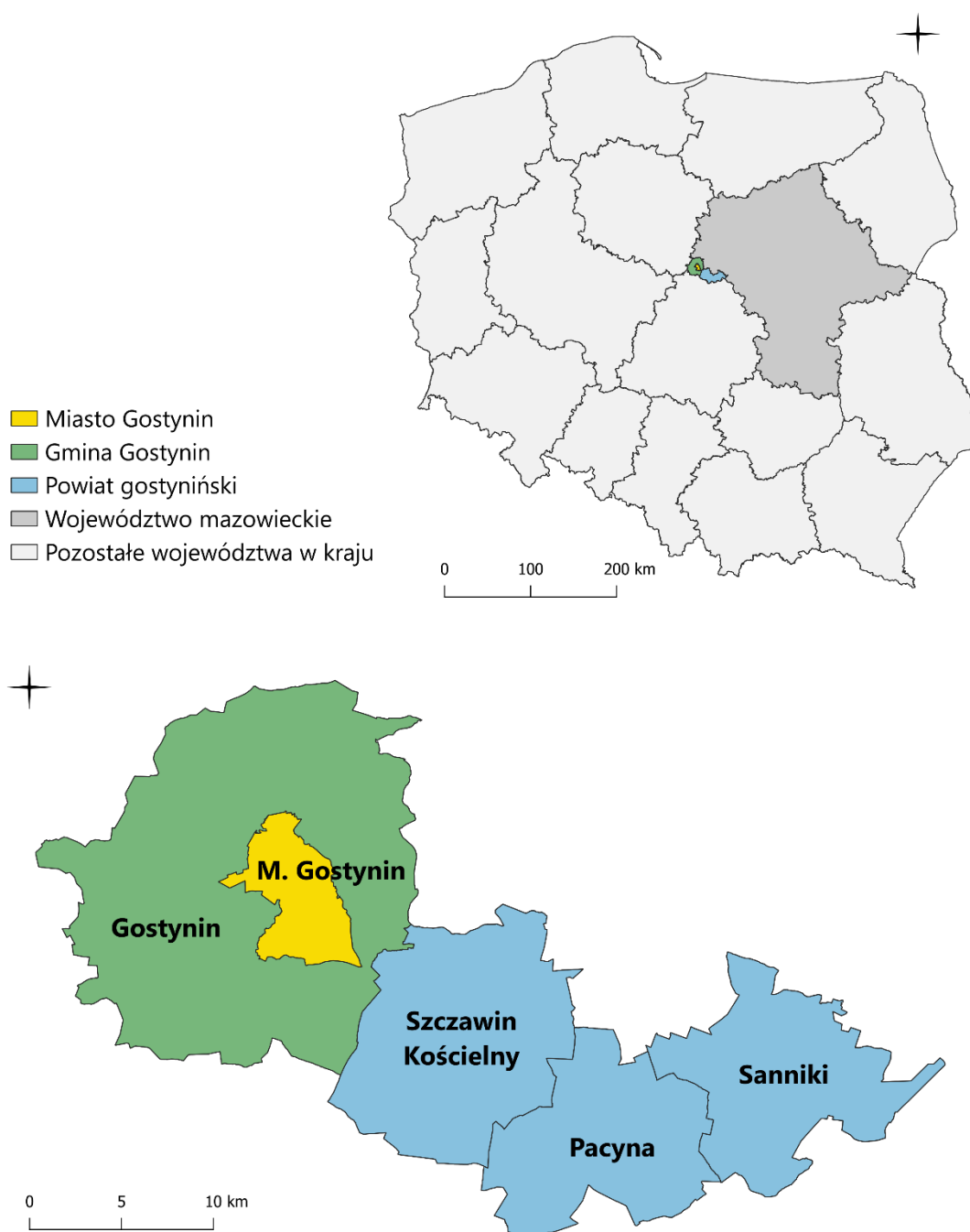
Na poziomie regionalnym najważniejszym dokumentem strategicznym wobec Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostynin jest Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.

CHARAKTERYSTYKA GMINY GOSTYNIN

Położenie

Gostynin to gmina wiejska, zlokalizowana w województwie mazowieckim, w powiecie gostyńskim. Powierzchnia Gminy obejmuje 271 km² – stanowi to 44,0% powierzchni powiatu. Gmina pod względem administracyjnym składa się z 56 sołectw.

Rysunek 1. Położenie gminy Gostynin na tle powiatu, województwa i kraju



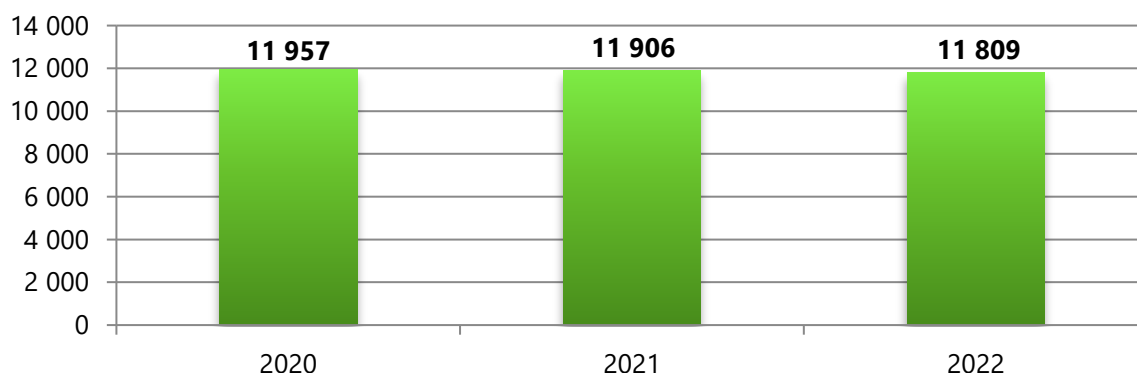
Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Gostynin zamieszkuje 11 809 osób (stan na 31 grudnia 2022 roku). Na przestrzeni analizowanych lat liczba mieszkańców uległa zmniejszeniu – w 2022 roku w stosunku do roku 2020 odnotowano spadek na poziomie 1,2%, natomiast w porównaniu do 2021 roku o 0,8%.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Gostynin w latach 2020-2022



Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Gostynin w 2022 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie -4,76, co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował wyższą i jednocześnie bardziej korzystną wartość niż odnotowano w przypadku powiatu gostynińskiego (-7,73), natomiast niższą względem województwa mazowieckiego (-2,24) oraz kraju (-3,79). Na przełomie analizowanych trzech lat w Gminie obserwowano spadek wartości współczynnika. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Gostynin w porównaniu do powiatu gostynińskiego, województwa mazowieckiego i kraju na przestrzeni lat 2020-2022

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Gmina Gostynin	-6,91	-6,00	-4,76
2.	Powiat gostyniński	-7,65	-7,21	-7,73
3.	Województwo mazowieckie	-1,96	-3,54	-2,24
4.	Polska	-3,20	-4,95	-3,79

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Gostynin według ekonomicznych grup wieku w roku 2022 przedstawiała się następująco:

- 18,9% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia,
- 60,2% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia,
- 20,9% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Poniższa tabela prezentuje ekonomiczne grupy wiekowe w gminie Gostynin. Na przestrzeni lat 2020-2022 udział ludności w wieku poprodukcyjnym uległ zwiększeniu – z 20,2% w 2020 roku do 20,9% w 2022 roku. Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności spadł – różnica pomiędzy rokiem 2020 a 2022 wyniosła 0,5 pp. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym ulegał nieznacznym wahaniom, co obrazuje kolejna tabela.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2020-2022 (w procentach)

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Wiek przedprodukcyjny	19,0	19,1	18,9
2.	Wiek produkcyjny	60,7	60,4	60,2
3.	Wiek poprodukcyjny	20,2	20,5	20,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Udział osób w poszczególnych, ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie prezentował się na nieco odmiennym poziomie w odniesieniu do wskaźników w powiecie gostynińskim, województwie mazowieckim i w całym kraju – udział ludności w wieku przedprodukcyjnym przyjmował w Gminie niższą wartość niż w województwie, ale wyższą niż w powiecie i Polsce. W przypadku ludności w wieku poprodukcyjnym w Gminie odnotowano najniższą wartość. Odsetek osób w wieku produkcyjnym w Gminie był wyższy niż w pozostałych jednostkach oraz Polsce. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w kolejnej tabeli.

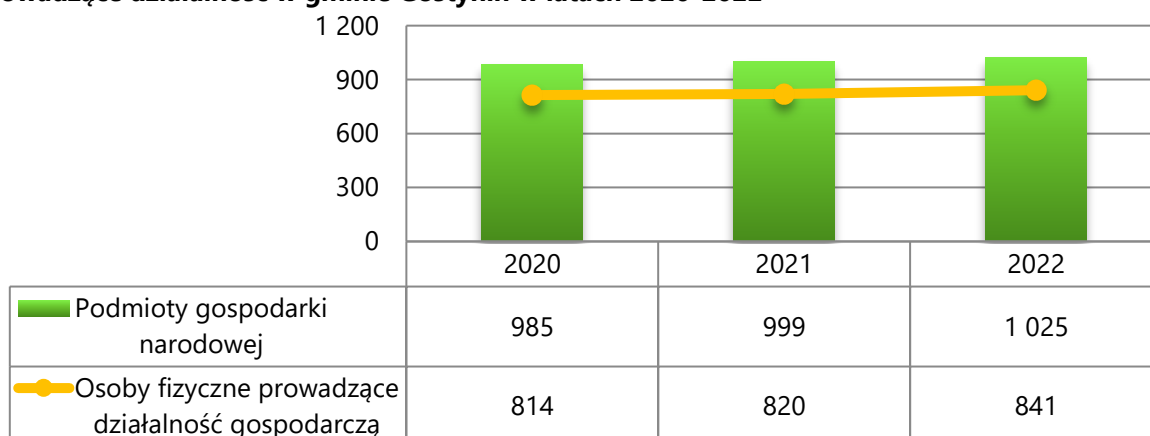
Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w gminie Gostynin, powiecie gostynińskim, województwie mazowieckim i kraju w 2022 roku (w procentach)

Lp.	Wyszczególnienie	Gmina	Powiat	Województwo	Kraj
1.	Wiek przedprodukcyjny	18,9	17,3	19,4	18,4
2.	Wiek produkcyjny	60,2	57,9	58,7	58,7
3.	Wiek poprodukcyjny	20,9	24,8	21,9	22,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Sytuacja gospodarcza

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Gostynin na koniec 2022 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 1 025 podmiotów gospodarki narodowej, z czego większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w liczbie 841 (82,0%). Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Gostynin uległa wzrostowi, podobnie było w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Wykres 2. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Gostynin w latach 2020-2022

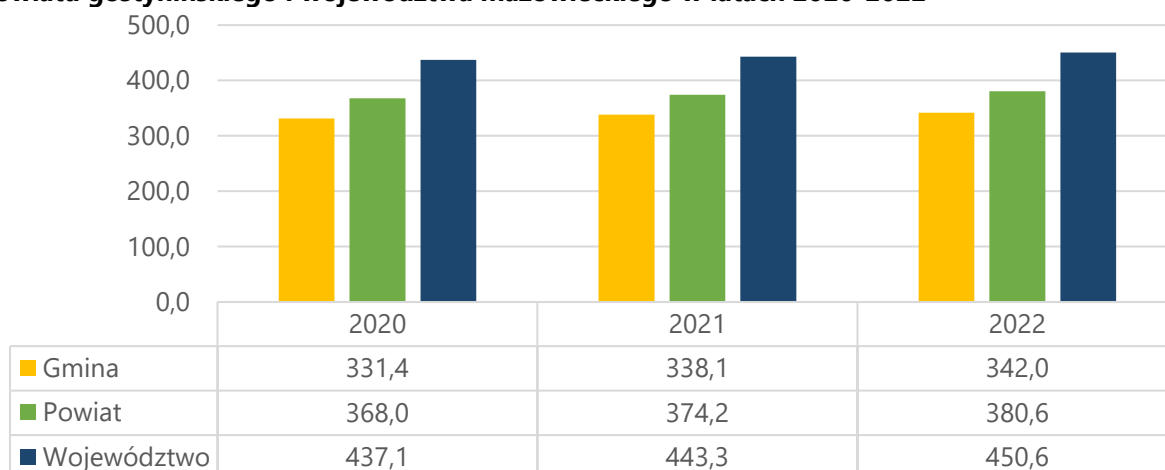
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w gminie Gostynin według klas wielkości to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – w 2022 roku było ich 997. Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników było w Gminie 28.

Rysunek 2. Udział podmiotów wg poszczególnych klas wielkości w ogóle podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie gminy Gostynin (stan na koniec 2022 roku)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Zgodnie z dostępnymi danymi, liczba mieszkań przypadająca na każdych 1 000 mieszkańców w gminie Gostynin w 2022 roku wyniosła 342,0 i tym samym była niższa od liczby odnotowanej w całym powiecie (380,6) oraz województwie mazowieckim (450,6). Świadczy to o mniej korzystnej sytuacji na rynku mieszkaniowym na terenie Gminy, względem województwa i powiatu. Można zauważyć, że w latach 2020-2022 liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w Gminie systematycznie wzrastała. Takie same tendencje zaobserwowano zarówno w przypadku powiatu, jak i województwa.

Wykres 3. Liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w gminie Gostynin na tle powiatu gostynińskiego i województwa mazowieckiego w latach 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Edukacja i wychowanie

W 2022 roku gmina Gostynin była organem prowadzącym dla 8 placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Białotarsku,
- Szkoła Podstawowa im. Bohaterów 1 grudnia 1939 r. w Emilianowie,
- Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Lucieniu,
- Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Sierakówku,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Sokołowie,
- Szkoła Podstawowa im Władysława Stanisława Reymonta w Solcu,
- Szkoła Podstawowa w Teodorowie,
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Styczniowych w Zwoleniu.

Do szkół podstawowych na terenie Gminy w roku szkolnym 2022/2023 uczęszczało 878 osób – to mniej niż w poprzednim roku (940 uczniów) oraz 2020/2021 roku szkolnym (1 035 osób). W szkołach podstawowych w 2022 roku zatrudniano 198 nauczycieli – to o 3 więcej niż w 2021 roku oraz o 7 mniej niż w 2020 roku.

W 2022 roku funkcjonowało 5 punktów przedszkolnych, w tym jeden integracyjny punkt przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Bohaterów 1 grudnia 1939 r. w Emilianowie. W roku szkolnym 2022/2023 do wszystkich przedszkoli na terenie

Gminy uczęszczało łącznie 96 dzieci, czyli mniej niż w 2021 roku (100 osób) oraz więcej niż w 2020 roku (82 osoby).

W 2022 roku 542 osoby, stanowiące 55,70% wszystkich uczennic i uczniów, dojeżdżały do szkoły za sprawą organizowanych przez Gminę środków transportu publicznego. 166 uczniów było dowożone przez autobus gminny. W 2021 roku odnotowano kolejno 345 i 151 osób, natomiast w 2020 roku – 397 i 173 uczniów, a więc znacznie mniej.

W pierwszym półroczu 2022 roku pomoc materialną w formie stypendiów socjalnych otrzymało 171 uczniów, w tym 93 dla uczniów szkół gminnych, a także 12 uczniów z Ukrainy. W okresie od września do grudnia 2022 roku stypendium otrzymało 121 osób, w tym 58 dla uczniów szkół gminnych oraz 2 uczniów z Ukrainy. W 2021 roku Wójt przyznał kolejno 177 stypendiów w pierwszym półroczu oraz 156 w drugim, natomiast w 2020 roku otrzymało je 236 uczniów (pierwsza połowa) oraz 176 (druga połowa). Z powyższych danych wynika, iż liczba przyznanych stypendiów socjalnych uległa zmniejszeniu⁴.

Stypendia za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe przyznaje dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej. Stypendia motywacyjne w całości finansowane są przez organ prowadzący szkoły, tj. Gminę Gostynin. Za rok szkolny 2021/2022 nagrodzono 54 stypendystów.

Kultura, sport i rekreacja

Działalność kulturalna na terenie Gminy koncentruje się w Gminnej Bibliotece Publicznej w Gostyninie z/s w Solcu (GBP), która prowadzi również filie biblioteczne:

- nr 1 w Sokołowie z siedzibą w Szkole Podstawowej im. M. Kownackiej,
- nr 2 w Sierakówku z siedzibą w Szkole Podstawowej im. Marszałka J. Piłsudskiego,
- nr 3 w Lucieniu 55,

⁴ Raport o stanie Gminy Gostynin za 2020, 2021 i 2022 rok

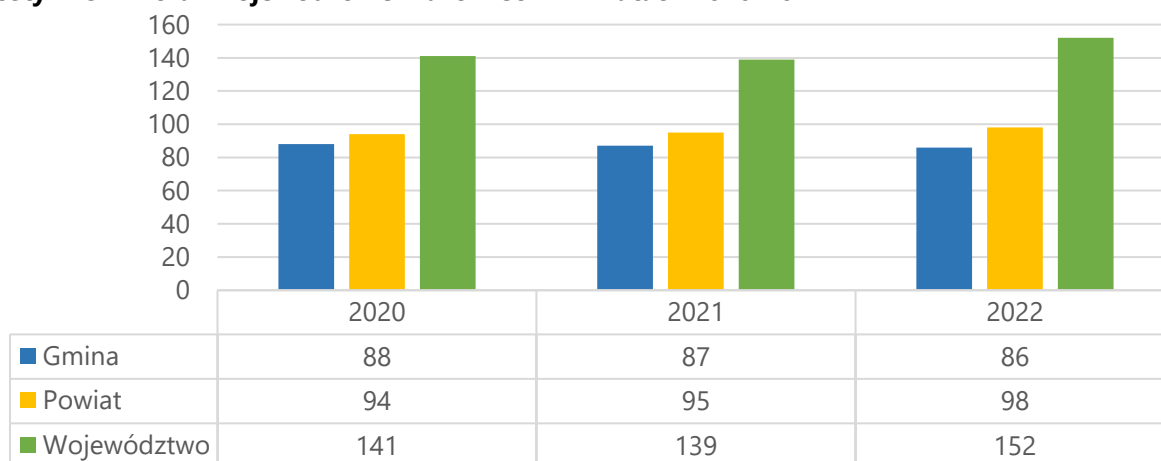
- nr 4 w Emilianowie z siedzibą w Szkole Podstawowej im. Bohaterów 1 grudnia 1939 r.

Do szczegółowego zakresu działania Biblioteki należy:

- gromadzenie, opracowywanie i przechowywanie materiałów bibliotecznych z uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu,
- udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz, udostępnianie na miejscu oraz prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych, z uwzględnieniem szczegółowych potrzeb dzieci i młodzieży,
- popularyzacja czytelnictwa poprzez:
 - a) Narodowe Czytanie,
 - b) Noc Bibliotek,
 - c) akcję Cała Polska Czyta Dzieciom,
 - d) udział w akcji Mała Książka - Wielki Człowiek,
 - e) zapoznanie z księgozbiorem, promocja nowości czytelniczych, kształtowanie umiejętności poszukiwania potrzebnych informacji, wystawki tematyczne,
 - f) lekcje biblioteczne,
- współdziałanie z bibliotekami wszystkich sieci bibliotecznych, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami, stowarzyszeniami, służące rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa,
- prowadzenie działalności informacyjnej, udostępnianie informacji wewnętrznych i zewnętrznych z różnych dziedzin wiedzy, a także promowanie dorobku regionalnego oraz doskonalenie form i metod pracy biblioteki.

Kolejny wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Gostynin, powiecie gostynińskim oraz województwie mazowieckim w latach 2020-2022. Na podstawie danych statystycznych widać, że wskaźnik ten przyjmował w Gminie niższą wartość niż w pozostałych jednostkach – w 2022 roku w Gminie na 1 000 mieszkańców przypadało 86 czytelników, w całym powiecie było ich 98, z kolei w województwie – 152. Na przestrzeni analizowanych lat, w Gminie odnotowano spadek w zakresie liczby czytelników, z kolei w powiecie oraz województwie można zaobserwować wahania w tym zakresie.

Wykres 4. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Gostynin, powiecie gostynińskim oraz województwie mazowieckim w latach 2020-2022



Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Opieka zdrowotna

Z dostępnych danych GUS wynika, iż w gminie Gostynin w 2022 roku na 1 przychodnię przypadało 2 362 mieszkańców, co jest wartością wyższą od liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie, która wynosiła w omawianym roku 2 244. W ramach POZ w przedmiotowym roku w Gminie udzielono 1,20 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co jest wartością znacznie niższą od tej dla całego powiatu gostynińskiego (4,64).

Tabela 5. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Gostynin w porównaniu do powiatu gostynińskiego w 2022 roku

wyszczególnienie	Gmina	Powiat
przychodnie	5	19
liczba osób przypadających na 1 przychodnię	2 362	2 244
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	1,20	4,64

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo w Gminie zapewnia **Komenda Powiatowa Policji w Gostyninie**.

Ochronę przeciwpożarową w gminie Gostynin zapewnia **19 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP)**, tj. OSP Białotarsk, Dąbrówka, Feliksów, Gorzewo, Helenów, Huta Nowa, Kazimierzów, Kozice, Leśniewice, Lucień, Miąłkówek, Podgórze, Rębów, Sierakówek, Skrzany, Sokołów, Solec, Strzałki i Zaborów Nowy. Jednostki OSP w Solcu, Sierakówku, Lucieniu i Białotarsku znajdują się w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym.

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek, a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na kanwie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokojenie podstawowych potrzeb, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Ówczesne przesłanki umożliwiły wykreowanie się ekonomii

społecznej znanej obecnie, czyli ekonomii skoncentrowanej na jednostce i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględnym zyskiem⁵.

Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, itp. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wśród podmiotów ekonomii społecznej wyszczególnia się podmioty ekonomii solidarnej, których celem działania jest w szczególności aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.

⁵ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*, str. 10

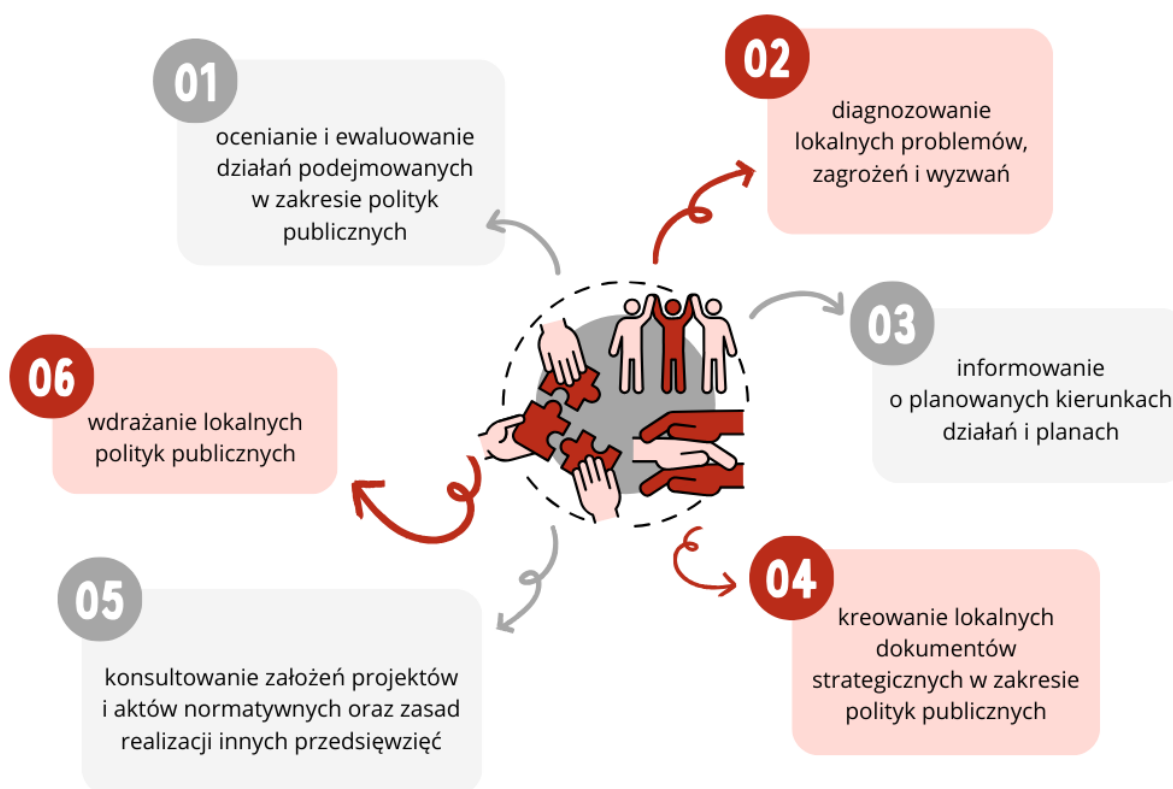
Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej



Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*

Podmioty ekonomii społecznej prowadzą szeroką działalność na rzecz lokalnej społeczności i grup zagrożonych lub doświadczających wykluczenia społecznego. Doświadczenie wynikające z podejmowanych działań umacnia przyzwolenie tych podmiotów do powzięcia części odpowiedzialności za kierunek i kształt lokalnej polityki społecznej. W dotychczasowych praktykach wiodącą formą współpracy międzyinstytucjonalnej w tym obszarze było zlecanie zadań publicznych oraz usług społecznych odpowiednim fundacjom i stowarzyszeniom, niemniej wraz z rozwojem sektora ekonomii społecznej zasadne jest włączenie wszystkich jego podmiotów do tworzenia lokalnych rozwiązań, w tym w zakresie rozpoznawania problemów społecznych, opracowywania dokumentów strategicznych, wdrażania działań i ich oceny.

Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej



Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019

W świetle ustawy o ekonomii społecznej rozszerzona została sfera zadań publicznych możliwych do realizacji przez organizacje pozarządowe, która dała im możliwość *działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych*, z kolei ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych uregulowała kwestie obszarów usług możliwych do realizacji przez PES w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów oraz w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań. Zdefiniowane poniżej usługi społeczne są ściśle związane z katalogiem zadań w ramach pożytku publicznego.

Tabela 6. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne

Lp.	Katalog usług społecznych z zakresu:	Zadania publiczne w obszarze:
1.	Polityki prorodzinnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka
2.	Wspierania rodziny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej ▪ działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
3.	Systemu pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
4.	Pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
5.	Promocji i ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej
6.	Wspierania osób z niepełnosprawnościami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami
7.	Edukacji publicznej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania
8.	Przeciwdziałania bezrobociu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
9.	Kultury	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
10.	Kultury fizycznej i turystyki	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa
11.	Pobudzania aktywności obywatelskiej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych ▪ upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji ▪ udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego ▪ upowszechniania i ochrony praw konsumentów

12.	Mieszkalnictwa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej
13.	Ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego
14.	Reintegracji zawodowej i społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ▪ działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości ▪ rewitalizacji ▪ działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ▪ działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Wśród zadań publicznych wskazanych do realizacji przez organizacje pozarządowe znajdują się dodatkowo działania w obszarze wzmocnienia integralności społeczności lokalnej, zapewnienia bezpieczeństwa, wsparcia grup wykluczonych i mniejszościowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ważnym aspektem rozróżniającym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji. W przypadku zadań publicznych rozróżnia się ich 5, w tym:

- otwarty konkurs ofert,
- „małe granty” (tryb pozakonkursowy),
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,

- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje poprzez zlecenie zadań w formie:

- zlecenia usług,
- zlecenia instytucji,
- bonu na aktywność (regranting),
- kooperacyjnego rozwiązania problemów.

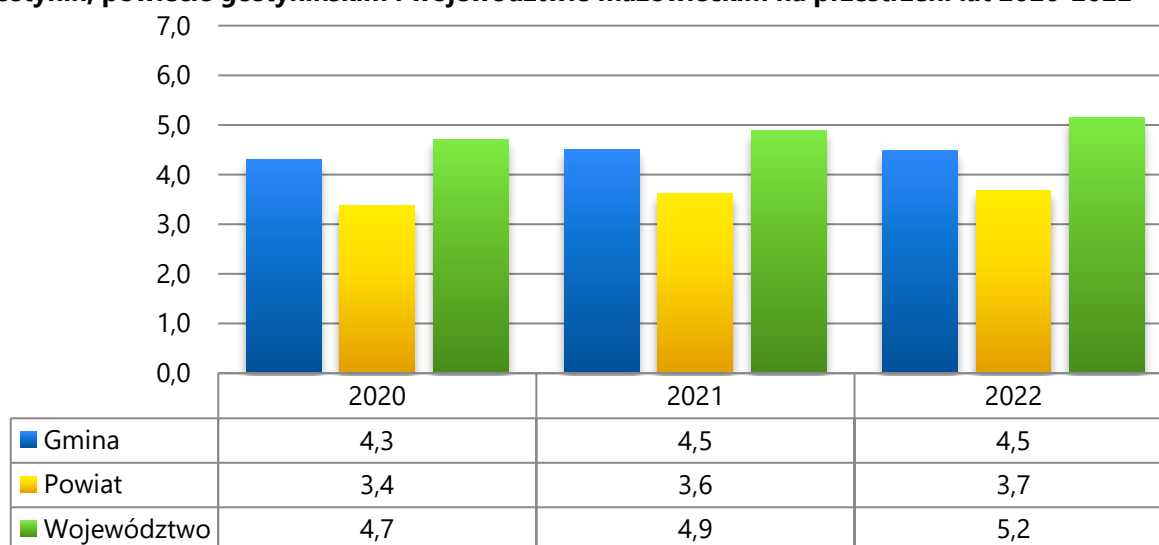
Na terenie gminy Gostynin w 2022 roku zarejestrowanych było 1 025 **podmiotów gospodarki narodowej**, w tym 51 stowarzyszeń i organizacji społecznych, które stanowiły 5,0% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej. W 2022 roku na terenie Gminy działały również 2 fundacje (0,2% ogółu).

Tabela 7. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Gostynin na przestrzeni lat 2020-2022

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej	985	999	1 025
2.	Liczba fundacji	2	2	2
3.	Liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych	49	51	51

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w gminie Gostynin w latach 2020-2022 uległ zwiększeniu – w 2022 roku w stosunku do roku 2020 odnotowano wzrost o 0,2 pp. W odniesieniu do danych powiatowych i wojewódzkich wskaźnik w Gminie w 2022 roku przyjmował wyższą wartość niż w powiecie gostynińskim oraz niższą niż w województwie mazowieckim. Szczegółowe dane zostały przedstawione na kolejnym wykresie.

Wykres 5. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Gostynin, powiecie gostynińskim i województwie mazowieckim na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie Gminy swoją działalność prowadzą następujące organizacje pozarządowe:

- Koła Gospodyń wiejskich (KGW „Anielinki” w Anielinie, KGW w Białotarsku, KGW „Koziczki” w Budach Kozickich, KGW „Choineczki” w Choinku, KGW w Dąbrówce, KGW w Feliksowie, KGW w Gaśnem, KGW „Halinowianki” w Halinowie, KGW „Kreatywne” w Hucie Nowej, KGW „Iskierki” w Józefkowie, KGW w Kazimierzowie, KGW „Działamy Razem” w Klusku, KGW „Koziczanki” w Kozicach-Polesiu, KGW „Promyczki” w Krzywiu, KGW „Napoleonki” w Legardzie, KGW Leśniewice, KGW „EKO Miałkówek” w Miałkówku, KGW „Brzozowa Dolina” Nagodów – Rumunki, KGW „Nasze Osiny” w Osinach, KGW Podgórze, KGW „Sierakowianki” w Sierakowie, KGW w Sierakówku, KGW w Skrzanach, KGW w Solcu, KGW „Nasza Wieś” w Sokołowie, KGW „Stefanki” w Stefanowie, KGW „Strzałki” w Strzałkach, KGW we Wrzącej, KGW w Zaborowie Nowym, KGW „Razem” w Zaborowie Starym, KGW „Aktywne Kobiety” w Zwoleniu),
- Stowarzyszenie Aktywnych Kobiet Bielawy-Zwoleń,
- Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych Sokołów-Niecki,
- Stowarzyszenie Aktywnych Kobiet Kluska,

- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Belno im. Ignacego Leszczyńskiego w Belnie,
- Stowarzyszenie Nasza Gmina – Nasza Przyszłość,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły w Lucieniu,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Soleckiej,
- Stowarzyszenie Kwaterodawców Pojezierza Gostynińskiego,
- Stowarzyszenie Użytkowników Działek Letniskowych w Miałkówku,
- Stowarzyszenie Jeździeckie Bierzewice.

Ponadto na terenie Gminy działają kluby uczniowskie: Uczniowski Klub Sportowy „Start” w Białotaraku, Uczniowski Klub Sportowy „Szkoła Lucień” przy ZSPiG w Lucieniu, Uczniowski Klub Sportowy „Sokoły”, Uczniowski Klub Sportowy Solec, Uczniowski Klub Sportowy „Sportowcy Sierakówek”, Uczniowski Klub Sportowy „Zwoleń – Team”, Uczniowski Klub Sportowy „Szkoła Teodorów”, jak również Klub Sportowy „Błyskawica Lucień”⁶.

Gminny system pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości⁷.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Gostynin jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**. Zadania Ośrodka wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. GOPS realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. Ośrodek realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi

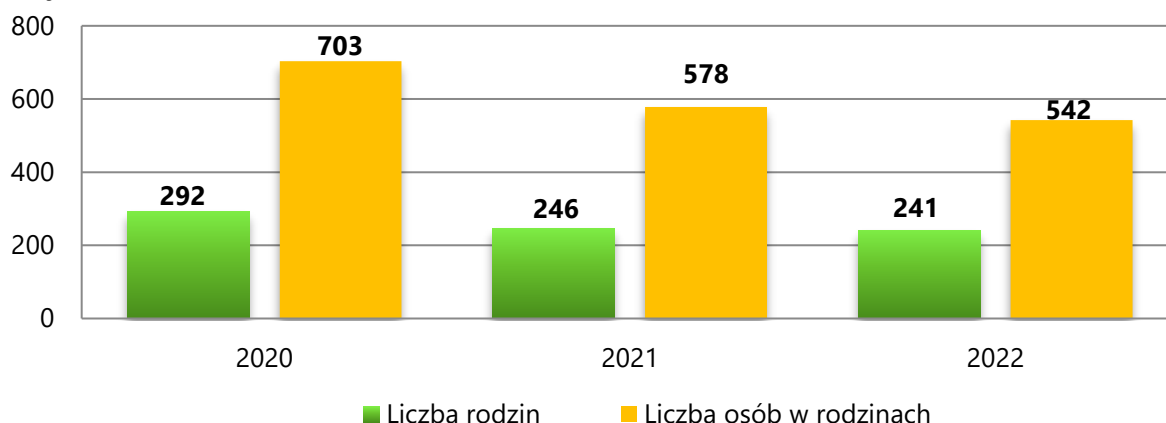
⁶ Raport o stanie Gminy Gostynin za 2022 rok

⁷ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.)

przez wojewodę. Wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Wójta oraz uchwałami Rady Gminy.

Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Gostynin uległa spadkowi. W 2022 roku pomocą społeczną objętych było 241 rodzin – to o 17,5% mniej niż w 2020 roku. W stosunku do 2020 roku zmniejszyła się również liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

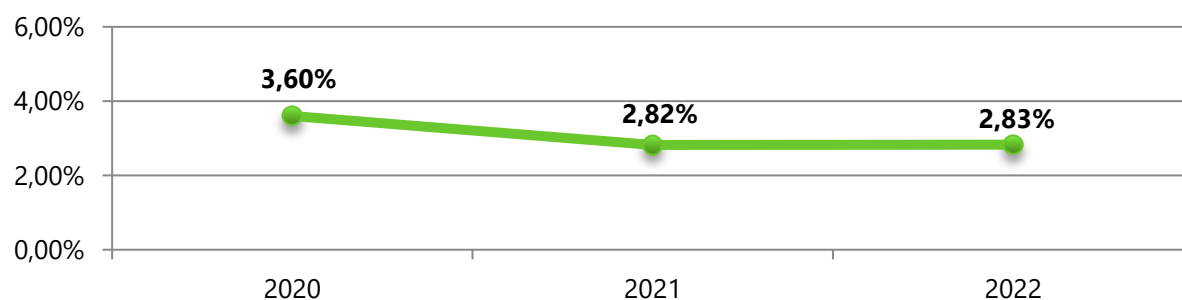
Wykres 6. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Gostynin w latach 2020-2022



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2020-2022 wartość tego wskaźnika ulegała wahaniom i w 2022 roku osiągnęła wartość 2,83%. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 7. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2020-2022



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2022 roku z tego typu pomocy korzystało 177 osób w wieku przedprodukcyjnym, 344 osoby

w wieku produkcyjnym oraz 31 osób w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci widoczna jest dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej mężczyzn było więcej niż kobiet (liczba mężczyzn – 319, liczba kobiet – 233). Analizując dynamikę zmian na przestrzeni lat 2020-2022, dostrzec można spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej, w każdej grupie wiekowej.

Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć na podstawie liczby przyznanych świadczeń w latach 2020-2022

Wiek	2020		2021		2022	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
0-17	219	98	178	79	177	81
Produkcyjny	434	183	345	142	344	137
Poprodukcyjny	40	19	33	16	31	15
Ogółem	693	300	556	237	552	233

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2021 i 2022

W 2022 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 202 mieszkańcom gminy Gostynin, natomiast świadczenie niepieniężne – 133 osobom. Na przestrzeni omawianych lat widoczne są wahania zarówno w zakresie liczby osób otrzymujących świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne.

Tabela 9. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Świadczenia pieniężne	213	217	202
Świadczenia niepieniężne	169	123	133

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni analizowanych lat, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie uległa spadkowi – w 2020 roku wyniosła 264, w 2021 roku – 229, natomiast w 2022 roku osiągnęła wartość 194. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2022 roku są zauważalne –

mężczyźni stanowili 55,2% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane, a kobiety – 44,8%.

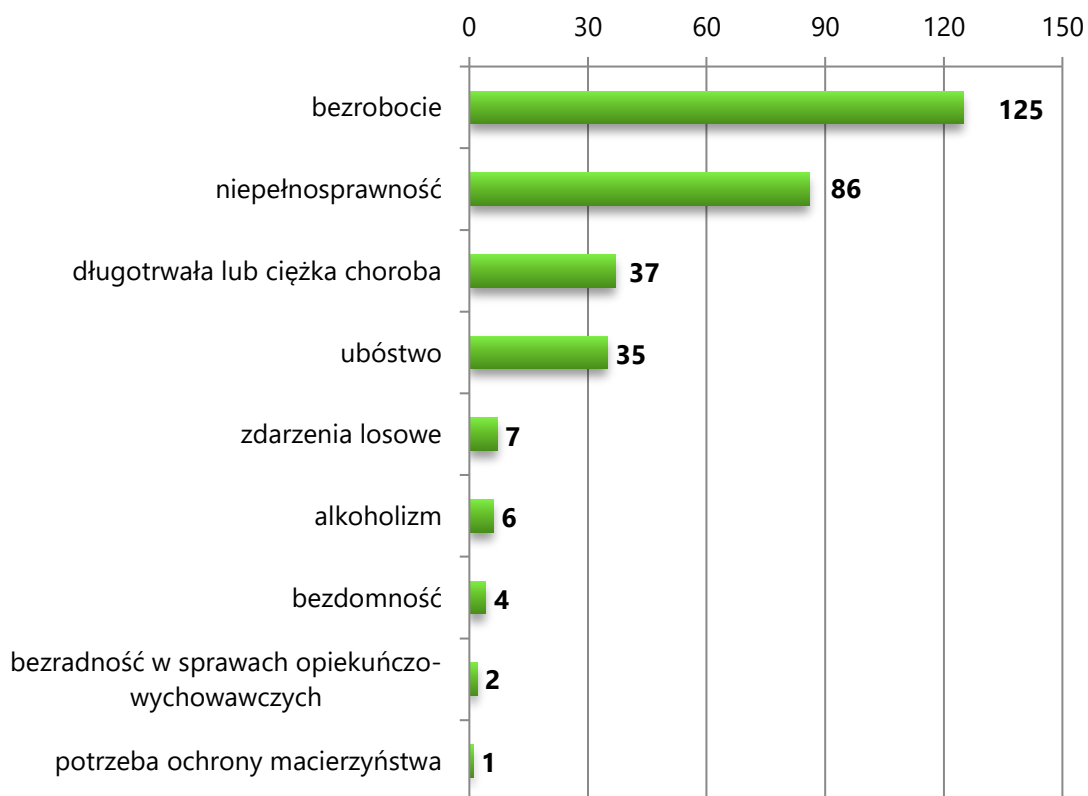
Tabela 10. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2020-2022

Płeć	2020	2021	2022
Kobiety	125	114	87
Mężczyźni	139	115	107
Ogółem	264	229	194

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

W 2022 roku najczęstszym powodem udzielania pomocy społecznej w gminie Gostynin było bezrobocie – z tego powodu pomoc otrzymało 125 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym przyznano pomoc znajdowała się niepełnosprawność (86 rodzin), natomiast na trzecim – długotrwała lub ciężka choroba (37 rodzin). Wśród najczęściej wymienionych powodów udzielania świadczeń, znajdowało się także ubóstwo (35 rodzin). Szczegółowe informacje zostały ukazane na wykresie nr 8.

Wykres 8. Powody udzielania świadczeń w 2022 roku (liczba rodzin)



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Do istotnych zasobów instytucjonalnych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy gminy Gostynin należą:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyninie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostyninie,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny.
- Komenda Powiatowa Policji w Gostyninie,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO),
- placówki oświatowe,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gostyninie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Gostyninie,
- Urząd Gminy w Gostyninie.

SYTUACJA SPOŁECZNA GMINY GOSTYNIN

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostyninie, danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Prowadzony jest on za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

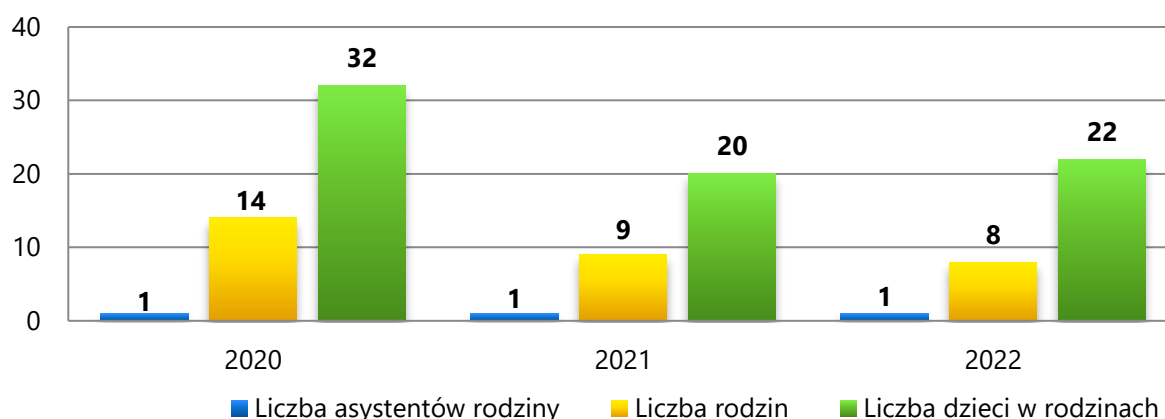
Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające

do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostyninie realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.), która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została **instytucja asystenta rodziny**, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W GOPS w Gostyninie zatrudniony jest 1 asystent rodziny. W 2022 roku w ramach realizacji ustawowego zadania prowadził on pracę z 8 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w których było 22 dzieci. W latach 2020-2022 zauważalny jest spadek w zakresie liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy, natomiast liczba wychowujących się w nich dzieci ulegała wahaniom. Na przestrzeni analizowanych lat liczba zatrudnionych asystentów rodziny była stała.

Wykres 9. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2020-2022

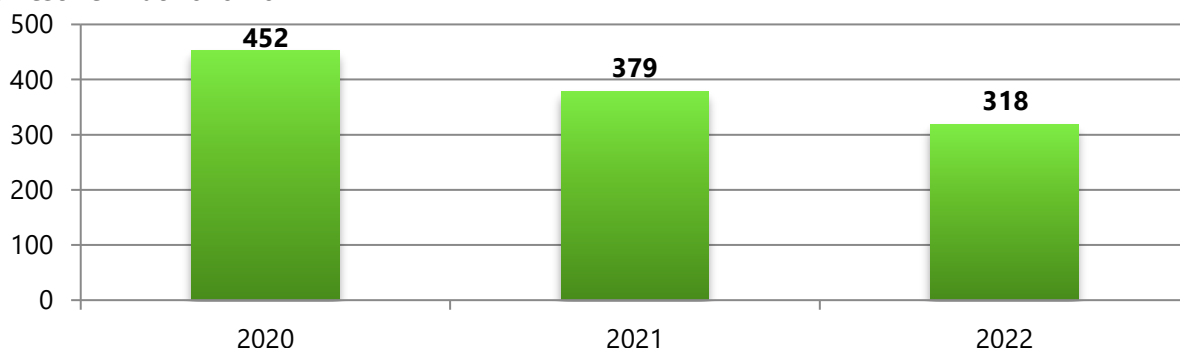


Źródło: Informacja Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gostyninie o realizacji zadań statutowych w 2020, 2021 i 2022 roku

W latach 2020-2022 w gminie Gostynin nie było **rodzin wspierających**, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego gospodarowania budżetem rodzinnym oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2020-2022. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2022 roku korzystało 318 rodzin, czyli o 29,6% mniej niż w roku 2020. W latach 2020-2022 dostrzegalny jest zatem systematyczny spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek z niezmiennym się w ostatnich latach poziomem kryterium dochodowego.

Wykres 10. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2020-2022



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 800+” (do 01.01.2024 roku wysokość świadczenia wynosiła 500 zł), które zostało wprowadzone 1 kwietnia 2016 roku, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Od stycznia 2021 roku nowe sprawy oraz obsługę zadania przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), jednakże dotychczas realizowały je Ośrodki Pomocy Społecznej, które przez kolejne lata będą wygaszały postępowania w tym zakresie i wyłącznie koordynowały system zabezpieczenia społecznego.

Świadczenie przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18 roku życia w wysokości 800 zł miesięcznie. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. W 2022 roku świadczenia wypłacono na kwotę 5 215 506,00 zł. W porównaniu do poprzednich lat liczba ta uległa znacznemu zmniejszeniu⁸.

Ośrodki Pomocy Społecznej z dniem 01.07.2018 roku otrzymały do realizacji nowe zadanie, którym było ustalenie prawa i wypłata świadczeń „Dobry start”, przysługujących w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20 roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Od 1 lipca 2021 roku realizację tego zadania przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Mieszkańcy Gminy mogą skorzystać także wsparcia na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Celem Programu „Za Życiem” jest udzielenie pomocy kobietom w ciąży zagrożonej, a także dzieciom, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie, bądź nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, powstałą w okresie prenatalnym. Świadczenie przysługuje jednorazowo, w wysokości 4 000 zł jednemu z rodziców, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu dziecka. W gminie Gostynin w 2020 roku wypłacono 1 świadczenie, w 2021 roku – 4 świadczenia, natomiast w 2022 roku nie realizowano wypłat w ramach tej ustawy.

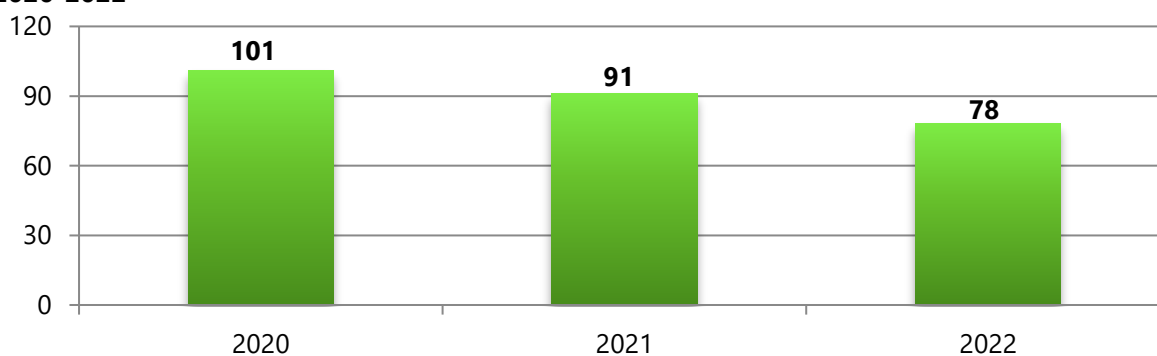
Dla rodzin wielodzietnych z terenu Gminy proponowane jest wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny, która stanowi system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze Karty mają możliwość korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej, po niższej cenie. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Rodzice mogą korzystać z karty

⁸ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok.

dożywno, a dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki (maksymalnie do osiągnięcia 25 roku życia). W 2022 roku wydano 293 karty tradycyjne oraz 321 kart elektronicznych, w 2021 roku – po 88 kart tradycyjnych i elektronicznych, natomiast w 2020 roku – 88 kart tradycyjnych oraz 33 karty elektroniczne. Z powyższych danych wynika, iż liczba wydanych kart uległa znacznemu zwiększeniu⁹.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba osób korzystających z omawianego świadczenia uległa zmniejszeniu – w 2020 roku było to 101 osób, w 2021 roku – 91 osób, natomiast w 2022 roku – 78 osób.

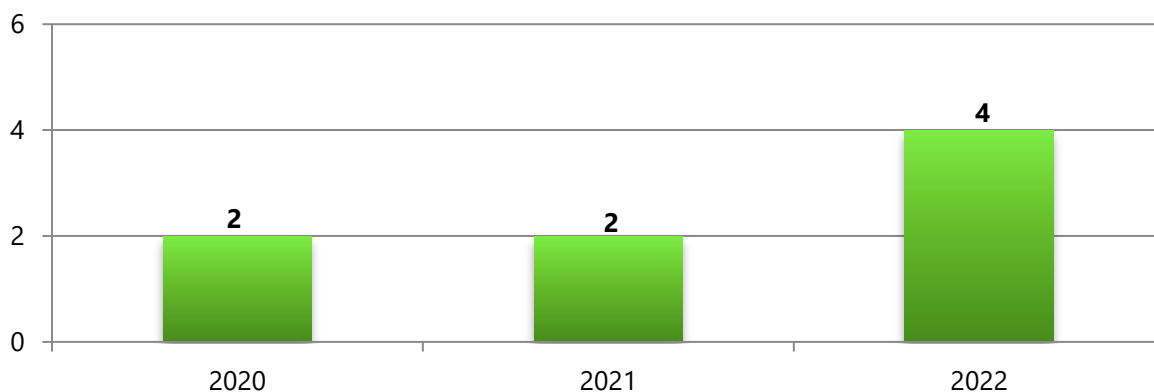
Wykres 11. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2020-2022



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego uległa wzrostowi i w 2022 roku osiągnęła wartość 4. Wśród rodzin, którym zostało udzielone wsparcie z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w 2022 roku znajdowały się 2 rodziny niepełne.

⁹ Informacja Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gostyninie o realizacji zadań statutowych w 2020, 2021 i 2022 roku

Wykres 12. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2020-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2022 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na siódmym miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 241, a więc rodziny borykające się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych stanowiły **1,7% ogółu**. Na przestrzeni lat 2020-2022 ich udział uległ zwiększeniu, gdyż w 2020 roku było to 0,7%, natomiast w 2021 roku – 0,8%.

W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w pieczy zastępczej na łączną kwotę 6 741 zł. Można zauważyć, że przekazana kwota na przestrzeni analizowanych lat uległa znacznemu zwiększeniu.

Tabela 11. Dane dotyczące pobytu dzieci z terenu Gminy w pieczy zastępczej za lata 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Kwota odpłatności [zł]	477	1 894	6 741

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

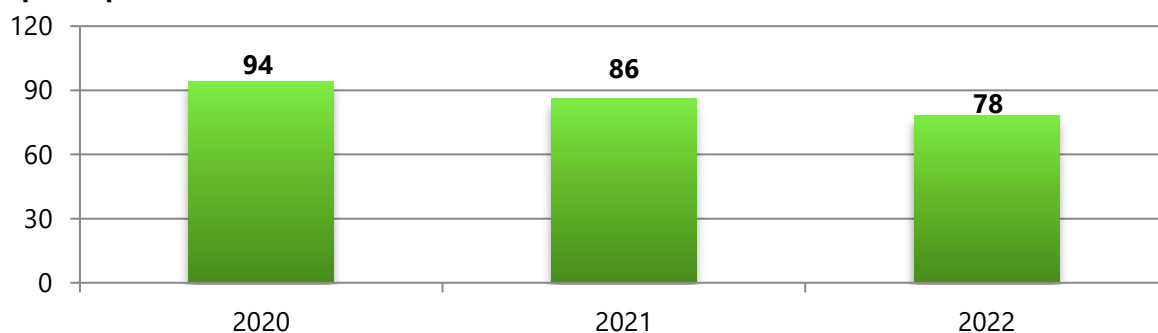
Wsparcie osób z niepełnosprawnością

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności wykonywanie pracy zawodowej.* Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warty podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W 2022 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 78. Z prezentowanych danych wynika, że w latach 2020-2022 liczba rodzin, którym udzielono pomocy społecznej z tego powodu ulegała systematycznemu spadkowi.

Wykres 13. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2020-2022



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

Niepełnosprawność w 2022 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na drugim miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 241, a więc rodziny borykające się z problemem niepełnosprawności stanowiły **32,4% ogółu**. Na przestrzeni lat 2020-2022 ich udział ulegał wahaniom, gdyż w 2020 roku było to 32,2%, natomiast w 2021 roku – 35,0%.

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2020-2022. W 2020 roku przyznano 846 świadczeń na łączną kwotę 181 155,00 zł, w 2021 roku liczba świadczeń wyniosła 857 na kwotę 184 786,00 zł, z kolei w 2022 roku kształtowała się na poziomie 891 świadczeń na kwotę 192 313,00 zł. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń uległa zwiększeniu. W przypadku kwoty świadczeń również dostrzegalny jest wzrost. Szczegółowe dane przedstawia kolejna tabela.

Tabela 12. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	846	857	891
Kwota świadczeń [zł]	181 155,00	184 786,00	192 313,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności od 2020 roku ulegała wahaniom. W 2020 roku przyznano 1 500 świadczeń, w 2021 roku – 1 460, natomiast w 2022 roku – 1 557. Kwota przeznaczana na ten cel w analizowanych latach również wahała się, przyjmując w 2022 roku najwyższą wartość.

Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	1 500	1 460	1 557
Kwota świadczeń [zł]	323 544,00	315 126,00	336 063,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

W 2020 roku przyznano 909 świadczeń dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2021 roku było ich 900, natomiast w 2022 roku – 925. Na przestrzeni analizowanych lat można zaobserwować wahania zarówno w zakresie liczby przyznanych zasiłków z tego tytułu, jak i kwoty przeznaczanej na ten cel.

Tabela 14. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	909	900	925
Kwota świadczeń [zł]	195 697,00	194 256,00	199 652,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Kolejna tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego. Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W latach 2020-2022 liczba świadczeń w ramach tego zasiłku uległa spadkowi na poziomie 42,3%. Szczegółowe dane znajdują się w kolejnej tabeli.

Tabela 15. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba świadczeń	215	145	124
Kwota świadczeń [zł]	131 481,00	88 560,00	75 557,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Zadaniem gmin, które jest realizowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej, jest również świadczenie **usług opiekuńczych** osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W 2022 roku realizowano usługi opiekuńcze

na rzecz 1 osoby. Jak przedstawia poniższa tabela, na przestrzeni lat 2020-2022 liczba osób korzystających z usług opiekuńczych uległa spadkowi.

Tabela 16. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba świadczeniobiorców	2	2	1

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹⁰.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim inne problemy społeczne.

Na terenie gminy Gostynin nie funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy ani inna placówka ukierunkowana bezpośrednio na wsparcie osób zmagających się z problemami natury psychicznej.

¹⁰ www.psychiatriapolska.pl

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Gminę należy organizacja i świadczenie **specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne), upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym, a w wyjątkowych przypadkach dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi. Na przestrzeni lat 2020-2022 żaden z mieszkańców nie korzystał z powyższych usług.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

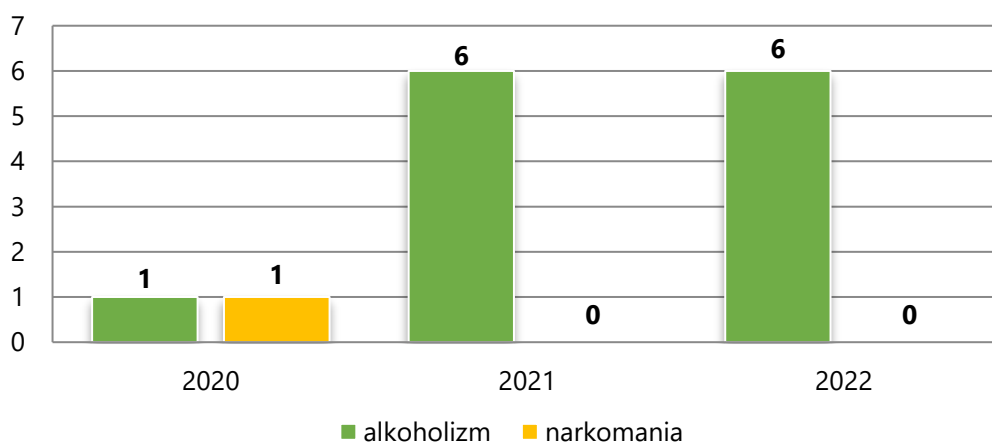
Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę, jako że spełnia trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem, a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹¹.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii*.

¹¹ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

W 2022 roku z pomocy GOPS w Gostyninie z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 6 rodzin. Można zauważyć, że na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu uległa zwiększeniu i od 2021 roku przyjmuje tę samą wartość. W omawianym okresie rodziny z terenu Gminy korzystały z pomocy społecznej z powodu narkomanii tylko w 2020 roku – udzielono wtedy pomocy 1 z nich.

Wykres 14. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2020-2022



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

Alkoholizm w 2022 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdował się na szóstym miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 241, a więc rodziny borykające się z problemem alkoholizmu stanowiły **2,5% ogółu**. Na przestrzeni lat 2020-2022 ich udział uległ zwiększeniu, gdyż w 2020 roku było to 0,3%, natomiast w 2021 roku – 2,4%.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach przysługujących jej uprawnień. W 2022 roku Komisja liczyła 8 członków.

W 2022 roku członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy z 24 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 26 członkami rodzin osób uzależnionych. Jednocześnie w omawianym roku Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 8 osób.

W 2022 roku względem poprzednich lat zauważalne były wahania w zakresie osób uzależnionych, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy, a także członków ich rodzin. W przypadku liczby osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego zauważyć można nieznaczny wzrost. Dane dotyczące działań Komisji w latach 2020-2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyninie wobec osób uzależnionych w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	21	18	24
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	25	19	26
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	7	7	8

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok

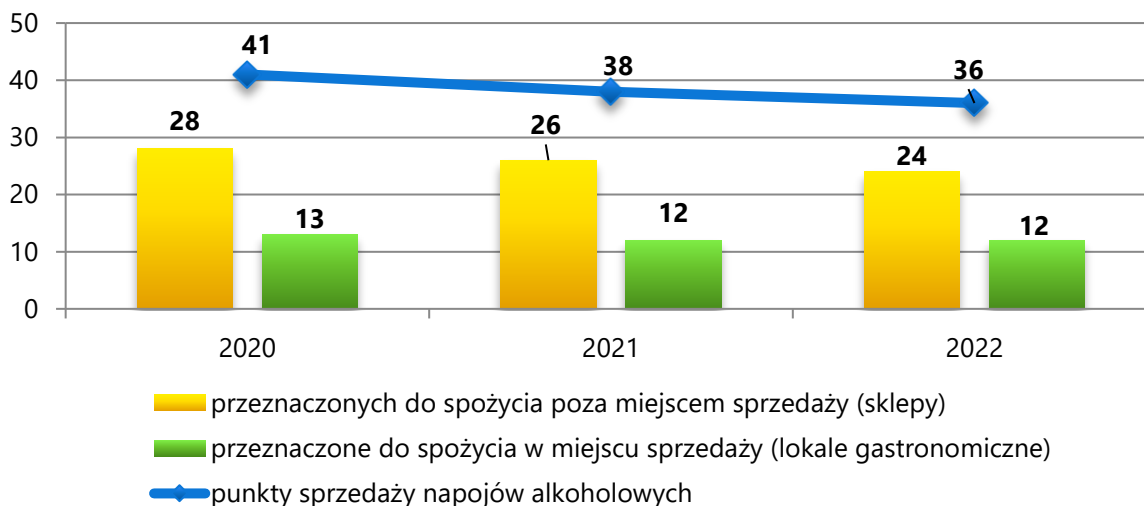
W latach 2020-2022 na terenie gminy Gostynin nie realizowano programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii (obecnie Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom), Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii.

Na przełomie analizowanych lat prowadzono natomiast działania o charakterze informacyjnym i edukacyjnym dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i dorosłych poprzez m.in. udział w programach z obszaru profilaktyki uniwersalnej i selektywnej, organizowanie spektakli oraz festynów i imprez sportowych, a także konkursów.

W latach 2020-2022 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy uległa zmniejszeniu – w 2022 roku na jej terenie znajdowało się łącznie 36 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 24 przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 12 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokal gastronomiczny). W stosunku do 2020 roku liczba punktów

prowadzących sprzedaż alkoholu zmalała o 5, z kolei w porównaniu do 2021 roku ich liczba zmniejszyła się o 2.

Wykres 15. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Gostynin na przestrzeni lat 2020-2022



Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Gostynin. W porównaniu do 2020 roku liczba ta wzrosła z 292 osób na 1 punkt sprzedaży alkoholu do 329 osób, co świadczy o poprawiającej się sytuacji Gminy w zakresie polityki antyalkoholowej jako iż dostępność mieszkańców do tego rodzaju napojów została ograniczona.

W 2022 roku na terenie gminy Gostynin nie funkcjonował Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, którego zadaniem byłoby wsparcie osób w kryzysach oraz samopomocowe grupy wsparcia.

W 2024 roku na terenie Gminy przeprowadzono badanie ankietowe, w których wzięło udział 195 uczniów oraz 117 dorosłych mieszkańców. Diagnoza została przeprowadzona w celu rozpoznania aktualnej skali oraz określenia głównych problemów społecznych występujących w lokalnej społeczności gminy Gostynin. Poznanie opinii i doświadczeń uczestników badania możliwe było dzięki zastosowaniu ilościowej metodologii badań. Badanie zarówno uczniów, jak i mieszkańców

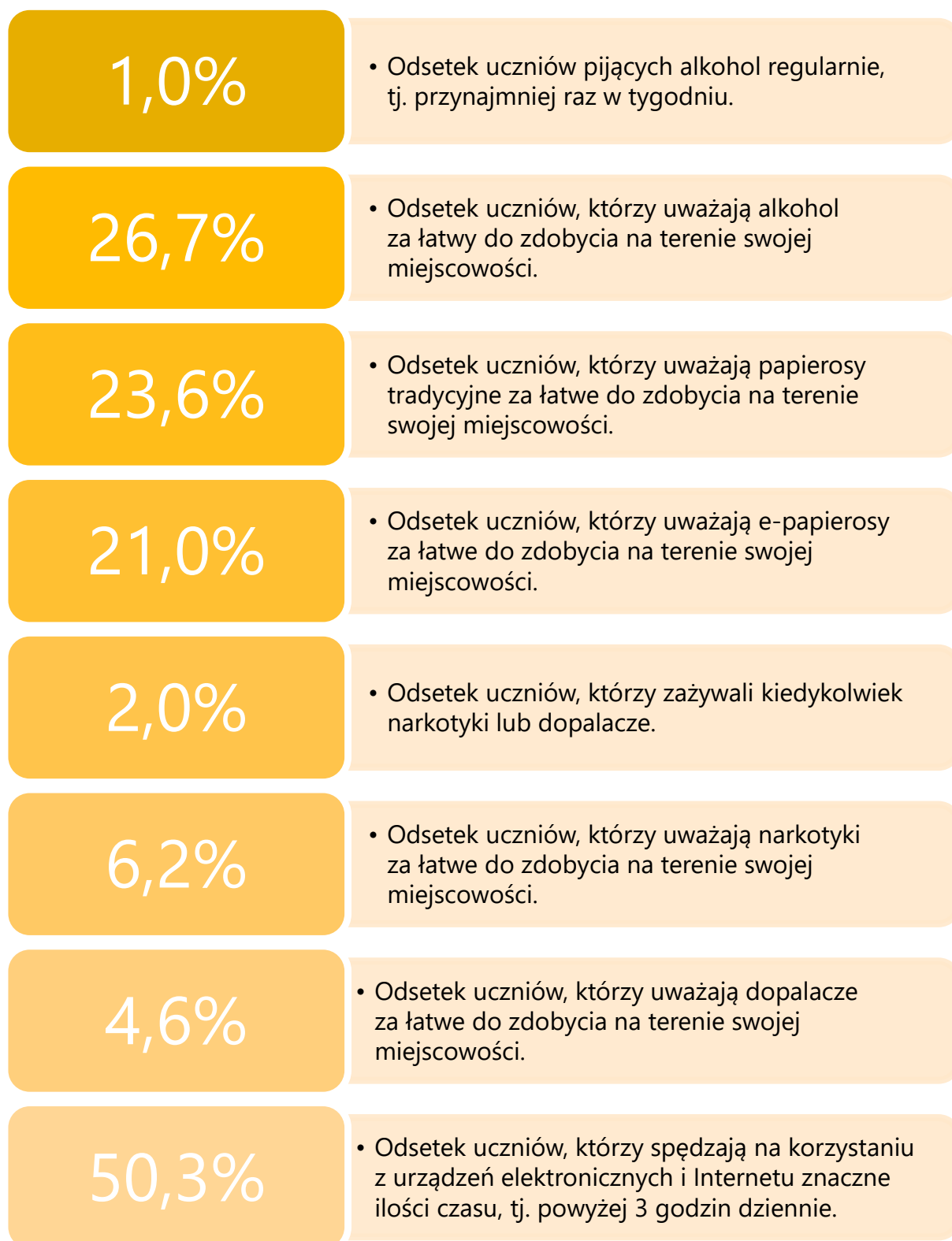
przeprowadzono za pomocą techniki badawczej CAWI (ang. *Computer Assisted Web Interviewing*), w czasie którego respondent samodzielnie wypełnia kwestionariusz ankiety dostępny w formie online. W Diagnozie analizie poddano: alkoholizm, nikotynizm, narkomanię, przemoc domową, rówieśniczą, korzystanie z urządzeń elektronicznych, hazard oraz inne uzależnienia behawioralne. Przedstawione wnioski z badań odnoszą się do całej próby badawczej.

Najważniejsze wnioski z badania ankietowego z 2024 roku wśród dorosłych mieszkańców



Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Gostynin z 2024 roku

Najważniejsze wnioski z badania ankietowego z 2024 roku wśród uczniów



Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Gostynin z 2024 roku

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy domowej wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej mówi, że za przemoc domową uważa się *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy konieczne jest podejmowanie interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Gostynin zajmuje się **Gminny Zespół Interdyscyplinarny**.

Celem funkcjonowania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania

określone w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Na przestrzeni lat 2020-2022 w gminie Gostynin nie udzielono świadczeń pomocy społecznej z powodu przemocy żadnej rodzinie¹².

Jedną z analizowanych kwestii są dane statystyczne dotyczące działań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych (obecnie grup diagnostyczno-pomocowych). Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba posiedzeń Zespołu ulegała wahaniom w 2021 i 2023 roku były to po 4 spotkania w skali roku, czyli po jednym na kwartał, natomiast w 2022 roku – 5. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych, w ramach Zespołu powoływane były grupy robocze. W ciągu omawianych lat, liczba powołanych grup roboczych oraz ich spotkań również ulegała wahaniom. Należy zaznaczyć, iż w 2023 roku liczba powołanych grup oraz spotkań przyjęła najwyższą wartość na przestrzeni analizowanych lat. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 18. Dane statystyczne dotyczące działań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	4	5	4
Liczba powołanych grup roboczych	21	15	29
Liczba spotkań grup roboczych	64	44	71

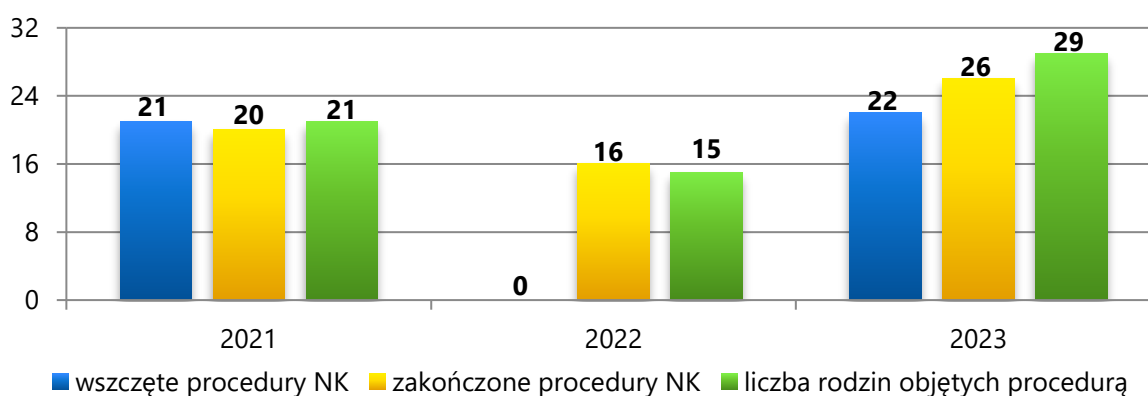
Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy

¹² Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Na przestrzeni lat 2021-2023 dostrzec można wahania w zakresie liczby wszczętych procedur „Niebieskie Karty” – w 2021 roku wyniosła ona 21, w 2022 roku nie odnotowano żadnej wszczętej procedury NK, natomiast w 2023 roku – 22. Wahania zaobserwowano także w przypadku liczby zakończonych procedur, która w 2023 roku przyjęła najwyższą wartość, tj. 26 (22 z powodu ustania przemocy i zrealizowania planu pomocy rodzinie, a 4 z powodu braku zasadności podejmowania działań). W 2023 roku liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury NK wyniosła 29, w tym ze względu na problem przemocy psychicznej i fizycznej – po 14 rodzin, natomiast w przypadku 1 rodziny była to przemoc seksualna. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 16. Liczba wszczętych i zakończonych procedur NK oraz liczba rodzin objętych nimi na przestrzeni lat 2021-2023



Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

W 2023 roku liczba osób doświadczających przemocy, którzy zostali objęci działaniami w ramach procedury NK wyniosła 37, w tym: po 9 kobiet i mężczyzn oraz 19 dzieci. W porównaniu do 2022 roku liczba osób uległa zwiększeniu o 15, z kolei w stosunku do roku bazowego zauważyć można spadek o 20 osób.

Tabela 19. Dane statystyczne dotyczące liczby osób doświadczających przemocy, które zostały objęte działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób doświadczających przemocy, objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	57	22	37
Liczba kobiet	21	13	9
Liczba mężczyzn	10	7	9
Liczba dzieci	26	2	19

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

Najważniejsze wnioski z badania ankietowego z 2024 roku wśród dorosłych mieszkańców

40,2%

- Odsetek mieszkańców, którzy nie negują kategorycznie kar fizycznych wobec dzieci jako metody wychowawczej.

22,9%

- Odsetek mieszkańców deklarujących znajomość w swoim otoczeniu osoby/osób doświadczającej/yh przemocy domowej.

9,4%

- Odsetek mieszkańców, którzy stosowali przemoc w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

16,9%

- Odsetek mieszkańców, którzy doznali przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Gostynin z 2024 roku

Najważniejsze wnioski z badania ankietowego z 2024 roku wśród uczniów

19,5%

- Odsetek uczniów, którzy stosowali przemoc w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

20,0%

- Odsetek uczniów, którzy doznali przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

41,0%

- Odsetek uczniów deklarujących występowanie przemocy w swojej szkole.

10,8%

- Odsetek uczniów, którzy doznali cyberprzemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

9,2%

- Odsetek uczniów, którzy stosowali cyberprzemoc w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Gostynin z 2024 roku

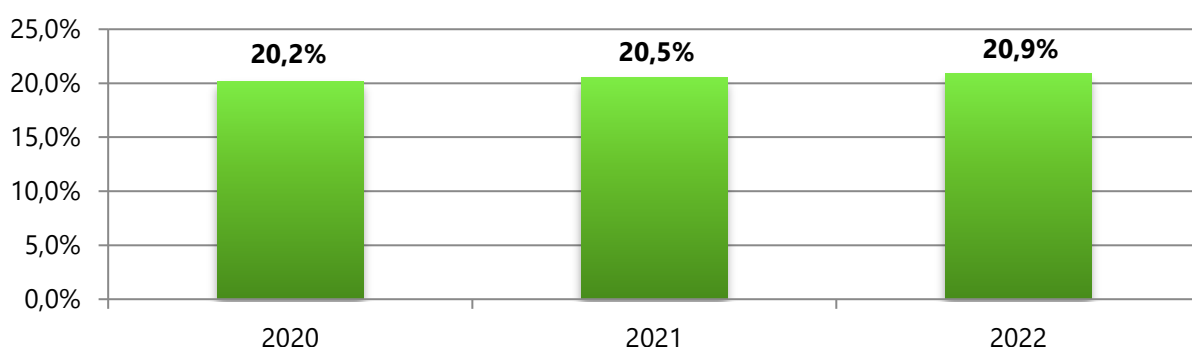
Aktywność i integracja społeczna seniorów

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej. Należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

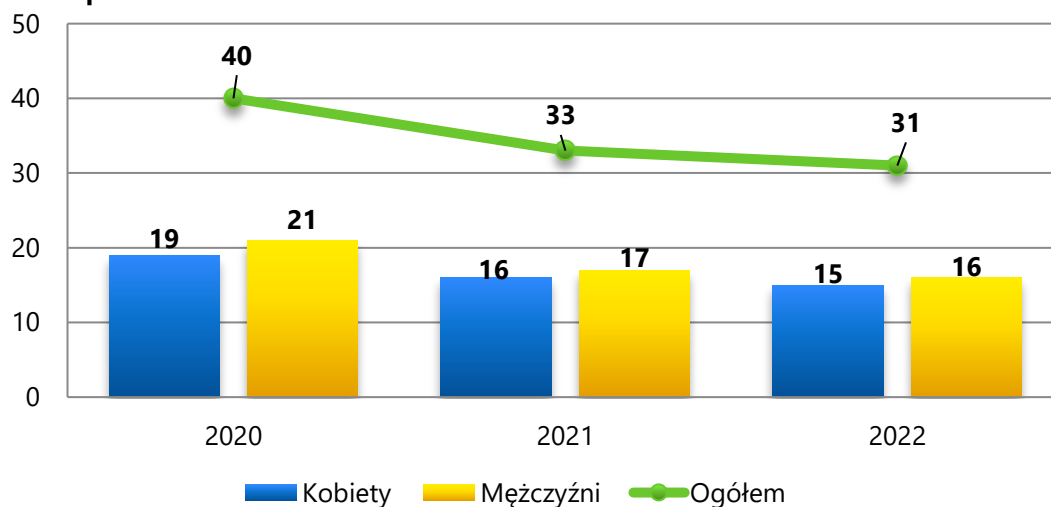
Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W gminie Gostynin odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w 2022 roku wyniósł 20,9%, co oznacza wzrost w stosunku do roku 2020 o 0,7 pp. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 17. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Gostynin na przestrzeni lat 2020-2022



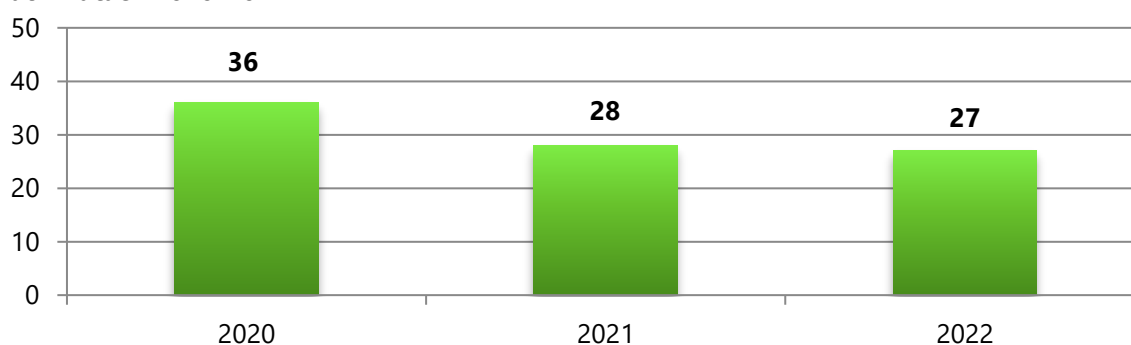
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej wyniosła w 2022 roku 31 (15 kobiet i 16 mężczyzn). Na przestrzeni lat 2020-2022 dostrzec można spadek w zakresie liczby korzystających z pomocy społecznej mieszkańców Gminy, będących w wieku poprodukcyjnym – największą liczbę odnotowano w 2020 roku. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

Wykres 18. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2020-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. W 2022 roku z zasiłku pielęgnacyjnego skorzystało 27 mieszkańców gminy Gostynin, będących po 75 roku życia. Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można spadek liczby w tym zakresie.

Wykres 19. Liczba osób korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat w latach 2020-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest

zadaniem własnym Gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70,0% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonkowie, zstępni przed wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi Gmina. Liczbę osób przebywających w nich w analizowanym okresie oraz przeznaczone na to środki, prezentuje kolejna tabela.

W latach 2020-2022 liczba mieszkańców, za których pobyt w DPS poniosła odpłatność Gmina ulegała wahaniom – w 2022 roku były to 22 osoby (17 osób w DPS Czarnów oraz po 1 osobie w DPS Srebrna Góra, Brwilno, Kutno, Pniewo i Zakrzewo Kościelne), co oznacza wzrost względem roku 2021 o 1 mieszkańca oraz spadek o 3 osoby w stosunku do 2020 roku. Przeznaczana na ten cel kwota świadczeń uległa natomiast zwiększeniu. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 20. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób przebywających w DPS	25	21	22
Kwota świadczeń [zł]	584 598,00	644 464,00	657 689,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

W gminie Gostynin nie funkcjonuje żaden Klub Seniora. Działalność aktywizacyjną i integracyjną wśród osób starszych pełni Gminna Biblioteka Publiczna oraz świetlice wiejskie.

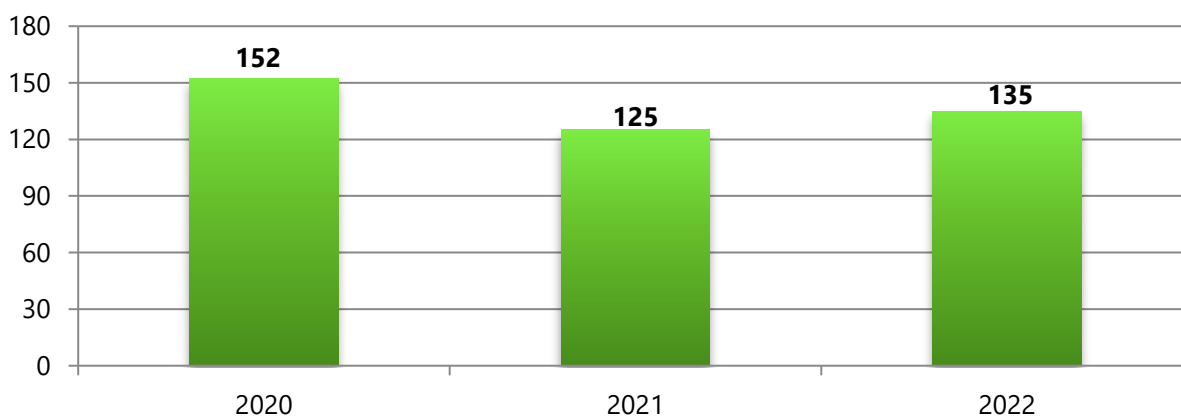
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej znajduje się bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy) jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość.

W 2022 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gostyninie z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 135, co oznacza, że w stosunku do 2020 roku odnotowano spadek o 11,2%, natomiast w porównaniu do 2021 roku nastąpił wzrost o 8,0%.

Wykres 20. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2020-2022

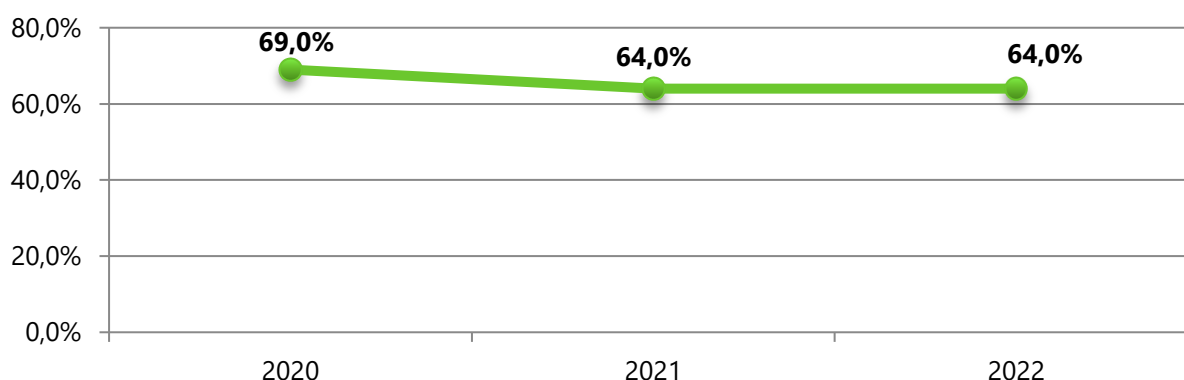


Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

Bezrobocie w 2022 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na pierwszym miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 241, a więc rodziny borykające się z problemem bezrobocia stanowiły **56,0% ogółu**. Na przestrzeni lat 2020-2022 ich udział ulegał wahaniom, gdyż w 2020 roku było to 52,1%, natomiast w 2021 roku – 50,8%.

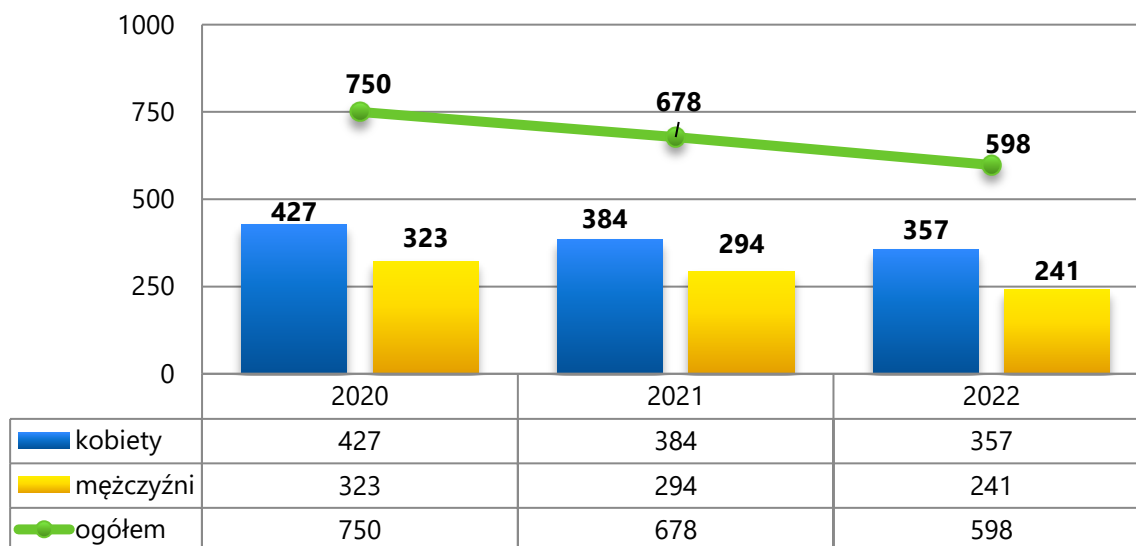
Dostrzegalna jest spadkowa tendencja, jeśli chodzi o wartości wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W 2020 roku osiągnął on wartość 69,0%, z kolei w latach 2021-2022 przyjął wartość 64,0%.

Wykres 21. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w latach 2020-2022



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Na koniec 2022 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gostyninie, zarejestrowanych było łącznie 598 mieszkańców gminy Gostynin. Oznacza to spadek względem 2021 roku na poziomie 11,8% oraz 20,3% względem roku 2020. Pod względem płci występują dysproporcje – kobiety w 2022 roku stanowiły 59,7% wszystkich bezrobotnych, natomiast mężczyźni – 40,3%.

Wykres 22. Mieszkańcy gminy Gostynin zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że w 2022 roku w stosunku do 2020 roku nastąpił spadek udziału osób mających mniej niż 25 lat oraz do 30 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy (kolejno o 5,3 pp. oraz 3,8 pp.). Odsetek mieszkańców powyżej 50 roku życia zarejestrowanych w PUP na przestrzeni analizowanych lat ulegał wahaniom – w 2020 roku wskaźnik ten wynosił 26,5%, w 2021 roku – 29,5%, z kolei w 2022 roku – 27,9%. Szczegółowe dane przedstawia następująca tabela.

Tabela 21. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Gostynin w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2020-2022

Kategoria wiekowa	31 grudnia 2020		31 grudnia 2021		31 grudnia 2022	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Do 25 roku życia	124	16,5	85	12,5	67	11,2
Do 30 roku życia	214	28,5	171	25,2	148	24,7
Powyżej 50 roku życia	199	26,5	200	29,5	167	27,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu

widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Kolejna tabela przedstawia liczbę długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Gostynin oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z całego powiatu gostynińskiego. W przypadku Gminy dostrzegalne są wahania liczby osób długotrwale bezrobotnych na przestrzeni analizowanych lat. Warto zwrócić uwagę na fakt, że odsetek osób długotrwale bezrobotnych w Gminie stanowił ponad połowę wszystkich mieszkańców pozostających bez zatrudnienia w każdym z analizowanych lat. W całej Polsce udział osób długotrwale bezrobotnych wyniósł w 2022 roku 51,7%, natomiast w powiecie gostynińskim kształtował się na poziomie 58,0%, co oznacza, że sytuacja w gminie Gostynin była mniej korzystna niż odnotowana w kraju oraz nieco lepsza niż w powiecie.

Tabela 22. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Gostynin oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu gostynińskiego na przestrzeni lat 2020-2022

Wyszczególnienie		2020	2021	2022
Gmina	Liczba osób	403	452	338
	Udział (%)	53,7	66,7	56,5
Powiat	Liczba osób	1 369	1 295	1 047
	Udział (%)	57,6	63,3	58,0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

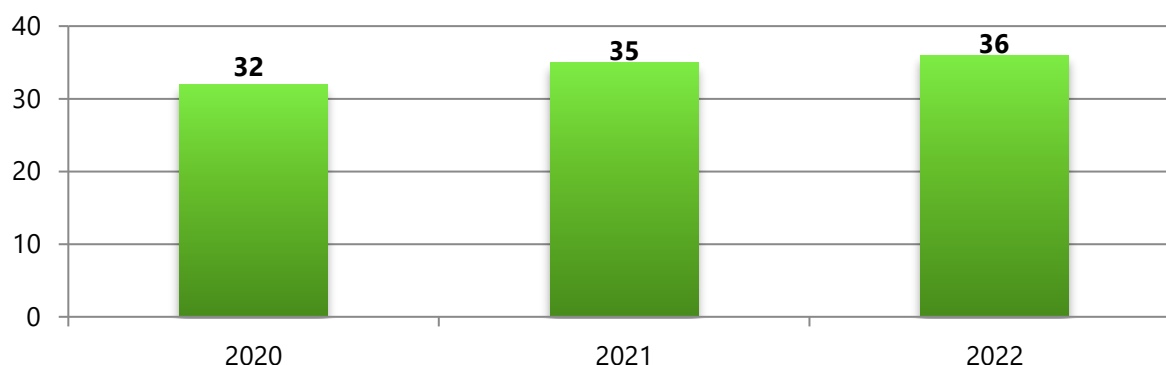
Wsparcie osób z problemem ubóstwa

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2020-2022 uległa zwiększeniu. W 2020 roku z tego powodu z pomocy korzystały 32 rodziny, w 2021 roku – 35, z kolei w 2022 roku wartość ta wyniosła 36.

Wykres 23. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2020-2022



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

Ubóstwo w 2022 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na trzecim miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 241, a więc rodziny borykające się z problemem ubóstwa stanowiły **14,9% ogółu**. Na przestrzeni lat 2020-2022 ich udział uległ wzrostowi, gdyż w 2020 roku było to 11,0%, natomiast w 2021 roku – 14,2%.

W 2022 roku zasiłki stałe pobierało 68 osób, zasiłek okresowy – 109 osób, a zasiłek celowy – 99 osób. Na przestrzeni analizowanych lat liczba świadczeniobiorców zasiłku stałego uległa zmniejszeniu, natomiast w przypadku zasiłku okresowego i celowego zauważyć można wahania w tym zakresie. Szczegółowe informacje prezentuje kolejna tabela.

Tabela 23. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2020-2022

Rodzaj zasiłku	2020		2021		2022	
	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]
Zasiłek stały	82	478 718,00	78	403 758,00	68	415 059,00
Zasiłek okresowy	110	223 265,00	100	239 454,00	109	277 416,00
Zasiłek celowy	83	77 125,00	135	107 411,00	99	85 900,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostyninie realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, którego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością.

Przedstawiona poniżej analiza dotyczy osób pobierających świadczenie pieniężne oraz osób z terenu Gminy, które korzystały ze świadczeń niepieniężnych w formie posiłku. W 2022 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 93 osobom, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 131 osobom, spośród których 128 to dzieci. W ciągu analizowanych lat liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne oraz niepieniężne ulegała wahaniom, co obrazuje kolejna tabela.

Tabela 24. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Świadczenie pieniężne (liczba osób)	74	115	93
Świadczenie niepieniężne (liczba dzieci)	166	121	131

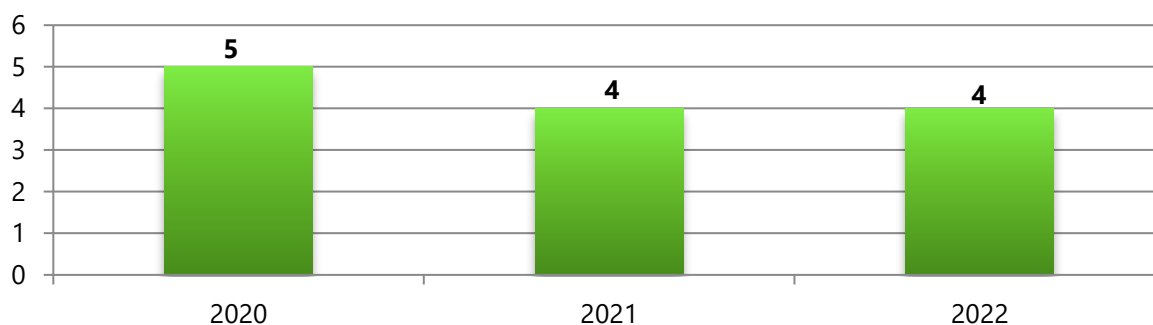
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje w zakresie nieodpłatnej dystrybucji gotowych artykułów spożywczych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). W 2022 roku pomocą objęto 911 osób¹³.

¹³ Informacja Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gostyninie o realizacji zadań statutowych w 2022 roku

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa, jak i jego skutkiem. W latach 2021-2022 liczba ludności korzystającej z pomocy i wsparcia GOPS z powodu bezdomności utrzymywała się na stałym, niskim poziomie. W 2022 roku z pomocy społecznej z tego powodu skorzystały 4 osoby.

Wykres 24. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2020-2022



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz jest diagnoza sytuacji społecznej, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 5. Elementy procesu planowania strategicznego



Źródło: Opracowanie własne

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Gostynin została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Sformułowanie wizji pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Gmina zmierza.



MISJA

Stworzenie spójnego systemu rozwiązywania problemów społecznych, będącego odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby i problemy społeczne, wzmacnianie aktywności i potencjału społeczności lokalnej, w celu budowania wysokiej jakości życia na terenie Gminy.



WIZJA

Gmina Gostynin zapewnia kompleksowe wsparcie rodzin, zmierza do poprawy poziomu życia swoich mieszkańców, zapewnia możliwość rozwoju oraz gwarantuje bezpieczeństwo socjalne i godne życie.



Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne i współpracujące, wskaźniki realizacji zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.



I. Wspieranie rodzin w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wspomaganie rozwoju i funkcjonowania dzieci i młodzieży.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
I.I. Objęcie rodzin oddziaływaniami umożliwiającymi prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych.				
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	GOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających na terenie Gminy	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej	Liczba podjętych działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy
Inicjowanie prowadzenia usług społecznych w zakresie wsparcia rodzin (np. warsztaty rodzicielskie, wsparcie psychologiczne, terapia rodzinna)	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Gminy	Liczba rodziców korzystających z usług społecznych	GOPS, NGO, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa
	Podniesienie jakości życia rodzin	Liczba świadczonych form usług społecznych		

Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	Poprawa sytuacji dzieci znajdujących się w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	GOPS, PCPR	Budżet Gminy
Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości skorzystania z poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy	Liczba rozpowszechnionych informacji	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń/ warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/ warsztatach Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń	GOPS, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy

I.II. Zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do prawidłowego i wszechstronnego rozwoju.				
Zainicjowanie utworzenia Placówki Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży	Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży, organizowanie zajęć pozalekcyjnych	Liczba dzieci korzystających z oferty placówki	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Organizowanie, wspieranie i promowanie imprez oraz wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi	Wzrost integracji rodzin z dziećmi	Liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń	GOPS, UG, placówki oświatowe, NGO, GBP	Budżet Gminy
Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży	Liczba placówek, z którymi podjęto współpracę	UG, GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Gminy	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, w tym rozwijanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych	UG, placówki oświatowe, NGO, GBP	Budżet Gminy, Budżet Państwa

Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy	Przeciwdziałanie podejmowaniu przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych	Liczba miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	GOPS, UG, NGO, GKRPA, GBP, placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa
--	--	--	---	------------------------------

II. Zapewnienie seniorom i osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, w ramach zintegrowanego systemu wsparcia społecznego.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
II.1. Zapewnienie dostępu do świadczeń i usług społecznych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami oraz utrzymanie ich w miejscu zamieszkania.				
Inicjowanie działań mających na celu dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych,	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności, po obiektach infrastruktury gminnej	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób	UG, GOPS, GBP, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Fundusze Europejskie

sportowych itp.) oraz publicznych środków transportu do potrzeb osób o ograniczonej mobilności		o ograniczonej mobilności		
Rozwój małej architektury gminnej, skierowanej w szczególności do osób z niepełnosprawnościami i seniorów (w tym zwiększenie liczby ławek w przestrzeni publicznej, utworzenie tzw. „przysiadaczy”)	Zwiększenie komfortu osób z niepełnosprawnościami i seniorów w zakresie przemieszczania się po obszarze Gminy	Liczba obiektów małej architektury gminnej dostosowanych do potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnościami	UG, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz seniorów oraz osób z niepełnosprawnością i wspieranie ich działalności	Intensyfikacja działań mających na celu współpracę z NGO	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi	GOPS, NGO, UG	Budżet Gminy

Inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych na rzecz osób chorych, z niepełnosprawnością oraz seniorów	Aktywizacja i integracja osób chorych, z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez uczestnictwo w programach	Liczba uczestników programów	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Budżet Państwa
		Liczba zrealizowanych programów osłonowych		
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich powszechności	Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych	GOPS, NGO, UG	Budżet Gminy, Budżet Państwa
		Liczba osób objętych usługami		
Ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Gminy w Domach Pomocy Społecznej	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki	Liczba mieszkańców Gminy przebywających w Domach Pomocy Społecznej	GOPS	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym	Poprawa warunków bytowych seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba osób objętych pomocą materialną	GOPS	Budżet Gminy, Budżet Państwa

II.II. Zapewnienie aktywizacji osób starszych i z niepełnosprawnościami oraz podnoszenie poziomu ich aktywności społecznej

Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba podjętych działań promujących	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe, GBP	Budżet Gminy
Prowadzenie akcji informacyjnych/warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych	Liczba podjętych działań informacyjnych/zrealizowanych warsztatów	GOPS, UG, NGO, KPP, GBP	Budżet Gminy
Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie umiejętności osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów	Poprawa dostępności do zajęć kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnością uczestniczących w zajęciach	GOPS, UG, NGO, GBP	Budżet Gminy, Fundusze Europejskie
	Wzrost aktywności społecznej seniorów i osób z niepełnosprawnością			
Stworzenie warunków do integracji społecznej osób z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez realizację	Realizacja projektów na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością	Liczba zrealizowanych projektów/programów	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Budżet Państwa

projektów socjalnych i programów adresowanych do tych grup		Liczba uczestników		
Inicjowanie powstania Klubu Seniora na terenie Gminy, w ramach programu wieloletniego „Senior+”	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna	Liczba uczestników	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa
		Liczba dostępnych zajęć		
Kierowanie osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy na Warsztaty Terapii Zajęciowej, zlokalizowane w sąsiednich gminach oraz organizacja i zabezpieczenie kosztów na pokrycie dowozu tych osób	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością, poprzez udział w zajęciach organizowanych przez Warsztaty Terapii Zajęciowej	Liczba uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Budżet Państwa

III. Ograniczenie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez profilaktykę oraz podnoszenie poziomu usług pomocowych dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
III.1. Świadczenie pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom, a także ograniczanie negatywnych skutków społecznych uzależnień.				
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna	GOPS	Budżet Gminy
Zainicjowanie działań w celu utworzenia samopomocowych grup wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu (AA), osób współuzależnionych oraz dorosłych dzieci alkoholików (DDA)	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego oraz psychicznego rodzinom osób uzależnionych	Liczba utworzonych grup Liczba osób uczestniczących w grupach	NGO, UG, GKRPA	Budżet Gminy

Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące	GOPS, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Utworzenie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w celu przeciwdziałania problemowi uzależnień w Gminie	Zwiększenie pomocy dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym	Liczba osób korzystających z poradnictwa PKI	UG, GKRPA	Budżet Gminy, Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kontynuacja podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu, kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe	Liczba wniosków skierowanych do sądu	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba wydanych opinii		

III.II. Budowanie systemu profilaktyki i wczesnej pomocy dla wszystkich mieszkańców w zakresie uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.				
Realizacja programów profilaktycznych w szkołach, rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPiN związanych z tematyką uzależnień	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki	GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba przeprowadzonych programów		
Realizacja warsztatów i innych form edukacji, uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych	GOPS, GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za

sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu	Zwiększenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży	oraz sprzedawców objętych szkoleniami		wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem profilaktycznym	GKRPA, UG, GOPS	Budżet Gminy, środki pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców, służących profilaktyce rozwiązywania problemów uzależnień	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych	Liczba zrealizowanych ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych	GKRPA, GOPS, KPP, UG, NGO, placówki oświatowe, GBP,	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych

Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, w tym prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz spożywania alkoholu w trakcie ciąży	Ograniczanie negatywnych skutków spożywania alkoholu	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych	GOPS, GKRPA, UG, KPP	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba uczestników		
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia	GKRPA, GOPS, UG, KPP, NGO, GBP, placówki oświatowe	Budżet Gminy, środki pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kreowanie polityki antyalkoholowej w Gminie, np. poprzez ograniczenia nocnej sprzedaży alkoholu, zmniejszenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Ograniczenie fizycznej dostępności alkoholu	Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu	UG, GKRPA	Budżet Gminy
		Liczba punktów sprzedaży alkoholu		

IV. Wzmacnianie działalności interwencyjnej i profilaktycznej w zakresie przeciwdziałaniu zjawisku przemocy domowej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
IV.I. Rozwój systemu wsparcia dla rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej.				
Pomoc rodzinom doznającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	GOPS, GKRPA, KPP, GZI, placówki oświatowe	Budżet Gminy
		Liczba wszczętych procedur		
		Liczba zakończonych procedur		
Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy domowej	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba podjętych działań informacyjnych	GOPS, UG, GKRPA, GZI	Budżet Gminy

Uczestnictwo pracowników instytucjonalnych w szkoleniach w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy domowej oraz procedury „Niebieskie Karty”	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”	Liczba uczestników szkoleń	GOPS, GKRPA, GZI, KPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową	Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych	GZI	Budżet Gminy
Udzielanie poradnictwa osobom i rodzinom doświadczającym problemu przemocy domowej	Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba udzielonych porad	GOPS, GZI, GKRPA	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba osób, którym udzielono porad		
Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej	UG, GOPS, GKRPA, GZI, KPP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej	GOPS, GZI, UG, PCPR	Budżet Gminy
IV.II. Prowadzenie działań profilaktycznych w celu ograniczenia skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy.				
Edukacja mieszkańców na temat rodzajów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy	Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie różnych form przemocy, a także wzrost wrażliwości mieszkańców na jej przejawy	Liczba zrealizowanych programów/ warsztatów	UG, KPP, GKRPA, GOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy domowej	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy domowej, a także wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na jej przejawy	Liczba działań podjętych w ramach kampanii	GOPS, GKRPA, GZI, KPP, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba osób uczestniczących w kampanii		

Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących, przemocy domowej, komunikacji interpersonalnej oraz umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach	placówki oświatowe	Budżet Gminy, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba zorganizowanych warsztatów		
		Liczba zorganizowanych działań		

V. Ochrona dobrostanu psychicznego mieszkańców oraz budowanie gminnej infrastruktury pomocowej w tym zakresie.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
V.I. Zapewnienie pomocy dla osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi oraz edukacja społeczności lokalnej w zakresie zaburzeń psychicznych.				
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego	Zwiększenie liczby mieszkańców zgłaszających się po pomoc w przypadku problemów natury psychicznej	Liczba przeprowadzonych działań	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
		Liczba osób korzystających ze wsparcia		
Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego	Liczba przeprowadzonych programów/ warsztatów	UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
		Liczba uczestników		
Udzielanie pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Gminy	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej	GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa

VI. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom bezrobotnym oraz żyjącym w niewystarczających warunkach materialnych, a także aktywne przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
VI.I. Wspieranie osób bezrobotnych w zwiększeniu swoich szans na rynku pracy poprzez aktywizację społeczno-zawodową.				
Stała współpraca z PUP w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Gminie	Liczba zorganizowanych szkoleń Liczba osób biorących udział w szkoleniach	UG, GOPS, PUP	Budżet Państwa, Fundusze Europejskie
Współpraca z PUP w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych	GOPS, PUP	Budżet Gminy, Budżet Państwa

Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia	Liczba podjętych działań informacyjnych	GOPS, PUP, UG	Budżet Gminy
Korzystanie w pracy socjalnej z kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne	GOPS	Budżet Gminy
Prowadzenie działań motywujących lokalnych przedsiębiorców do zatrudniania osób z niepełnosprawnością oraz dostosowywania warunków zatrudnienia do ich potrzeb	Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy	Liczba podjętych działań motywujących	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy
Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego	placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa, Fundusze Europejskie

VI.II. Rozszerzanie działań prowadzonych na rzecz osób dotkniętych ubóstwem oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną	GOPS	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa np. stypendia socjalne dla uczniów	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem	Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku	GOPS, placówki oświatowe, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa
		Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku		

<p>Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów szkolnych</p>	<p>Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych</p>	<p>Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów</p>	<p>GOPS, UG, placówki oświatowe</p>	<p>Budżet Gminy, Budżet Państwa</p>
<p>Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym w placówkach zlokalizowanych w sąsiednich gminach oraz pokrycie kosztów ich pobytu</p>	<p>Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych osobom z problemem bezdomności</p>	<p>Liczba osób bezdomnych korzystających ze schronienia</p>	<p>UG, GOPS, NGO</p>	<p>Budżet Gminy, Budżet Państwa</p>

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu Gminy Gostynin. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- Fundusz Solidarnościowy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Gminy. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostynin przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2021-2022, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej.

W prognozie na lata 2024-2035 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku przewidywaną na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gostyninie, co wynika z waloryzacji świadczeń na pomoc społeczną.

Tabela 25. Ramy finansowe Strategii

Rok	Ochrona zdrowia (dział 851)	Pomoc społeczna (dział 852)	Edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	Rodzina (dział 855)	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (dział 853)	OGÓŁEM
2021	168 803	3 073 448	277 614	17 956 838	0	21 476 703
2022	136 277	4 280 981	246 470	10 481 578	10 376 979	26 206 209
2023¹⁴	278 732	2 903 449	297 500	5 639 200	48 960	9 167 841
Prognoza						
2024	285 700	2 976 036	304 938	5 780 180	50 184	9 397 038
2025	292 843	3 050 437	312 561	5 924 685	51 439	9 631 965
2026	300 164	3 126 698	320 375	6 072 802	52 725	9 872 764
2027	307 668	3 204 865	328 385	6 224 622	54 043	10 119 583
2028	315 360	3 284 987	336 594	6 380 238	55 394	10 372 573
2029	323 244	3 367 111	345 009	6 539 744	56 779	10 631 887
2030	331 325	3 451 289	353 634	6 703 237	58 199	10 897 684
2031	339 608	3 537 571	362 475	6 870 818	59 653	11 170 125
2032	348 099	3 626 010	371 537	7 042 589	61 145	11 449 380
2033	356 801	3 716 661	380 826	7 218 653	62 673	11 735 614
2034	365 721	3 809 577	390 346	7 399 119	64 240	12 029 003
2035	374 864	3 904 817	400 105	7 584 097	65 846	12 329 729

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostynin to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

¹⁴ Wartość za rok 2023 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok dla gminy Gostynin

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostynin zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gostyninie.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostynin na lata 2025-2035 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 26. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy w Gostyninie o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostynin na lata 2025-2035”	II kwartał 2024 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią	I kwartał 2025 r. – IV kwartał 2035 r.
Etap III	Monitoring	Na koniec każdego roku w okresie od 2025 r. do 2035 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii	I kwartał 2036 r.

Źródło: Opracowanie własne

System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym

do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik GOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji Strategii, Kierownik GOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostynin, ale również nowe, nieuwjęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gostyninie. Zadaniem koordynatora jest ciągły nadzór nad pracami GOPS w zakresie wdrażania i aktualizacji Strategii.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe muszą współpracować i być w stałym kontakcie z jednej strony z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników uczestniczących bezpośrednio w administrowaniu Gminą, czerpiąc przy tym z ich wiedzy, motywacji, umiejętności praktycznych czy kompetencji interpersonalnych, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje, a także przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze Gminy rozumiane jest jako: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopolskie. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem,
- informacja o postępach wdrażania Strategii,
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach,
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Do oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Policji, PUP, ze sprawozdań GOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez GOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gostyninie.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi gminy Gostynin do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukáže realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring, jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku 2022, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów w 2035 roku.

Tabela 27. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Wartość docelowa
1.	Wspieranie rodzin w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wspomaganie rozwoju i funkcjonowania dzieci i młodzieży.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	8	poniżej 15
		Liczba asystentów rodziny	1	min. 1
		Liczba rodzin wspierających	0	do 2
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	4	poniżej 10
		Liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	0	min. 1
2.	Zapewnienie seniorom i osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, w ramach zintegrowanego systemu wsparcia społecznego.	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych	1	powyżej 5
		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności [%]	20,9	poniżej 24,9
		Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność	22	poniżej 30
		Liczba placówek aktywizujących seniorów	0	min. 1
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	78	poniżej 100

3.	Ograniczenie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez profilaktykę oraz podnoszenie poziomu usług pomocowych dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.	Liczba punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin	0	min. 1
		Liczba uczniów objętych rekomendowanymi programami	0	powyżej 200
		Liczba nauczycieli objętych rekomendowanymi programami	0	min. 20
		Liczba rodziców objętych rekomendowanymi programami	0	min. 100
		Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie	329	powyżej 350
		Liczba grup samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików (AA)	0	min. 1
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu	6	poniżej 10
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii	0	poniżej 3

4.	Wzmacnianie działalności interwencyjnej i profilaktycznej w zakresie przeciwdziałaniu zjawisku przemocy domowej.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu problemu przemocy	0	poniżej 5
		Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	22 (2023)	poniżej 20
		Liczba osób doświadczających przemocy, objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	37 (2023)	poniżej 40
		Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	29 (2023)	poniżej 30
		Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	26 (2023)	powyżej 20
5.	Ochrona dobrostanu psychicznego mieszkańców oraz budowanie gminnej infrastruktury pomocowej w tym zakresie.	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	poniżej 10
		Liczba zrealizowanych programów wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego	0	min. 11 (min. raz do roku)
6.	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom bezrobotnym oraz żyjącym w niewystarczających warunkach materialnych, a także aktywne przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.	Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej [%]	64,0	poniżej 55,0
		Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy	598	poniżej 500
		Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogóle zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy [%]	56,5	poniżej 50,0

	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	36	poniżej 40
	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	135	poniżej 100
	Liczba osób bezdomnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	4	poniżej 10

Źródło: Opracowanie własne

Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostynin stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostynin, zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnymi od możliwości finansowych Gminy. Będzie ona podlegała okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Gostynin i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa – działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontariackich i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,

- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Gminy.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu, jego realizacja powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Gostynin, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

BIBLIOGRAFIA

1. Bandyk E., Buras P., Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022.
2. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
3. Informacja Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gostyninie o realizacji zadań statutowych w 2020, 2021 i 2022 roku.
4. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
5. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
6. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
7. Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.
8. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok.
9. Pikuła N.G., Grewiński M., Zdebska E., Glanc W., Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków, 2020.
10. Raport o Stanie Gminy Gostynin za rok 2020, 2021, 2022.
11. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok.
12. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.
13. Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok.
14. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
15. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030.
16. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901).

Źródła internetowe:

1. <https://bdl.stat.gov.pl/>
2. <https://www.psychiatriapolska.pl/>

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Gostynin na tle powiatu, województwa i kraju	15
Rysunek 2. Udział podmiotów wg poszczególnych klas wielkości w ogóle podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie gminy Gostynin (stan na koniec 2022 roku).....	19
Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej.....	26
Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej.....	27
Rysunek 5. Elementy procesu planowania strategicznego	68

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	9
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Gostynin w porównaniu do powiatu gostynińskiego, województwa mazowieckiego i kraju na przestrzeni lat 2020-2022	17
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2020-2022 (w procentach)	17
Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w gminie Gostynin, powiecie gostynińskim, województwie mazowieckim i kraju w 2022 roku (w procentach).....	18
Tabela 5. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Gostynin w porównaniu do powiatu gostynińskiego w 2022 roku	24
Tabela 6. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne	28
Tabela 7. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Gostynin na przestrzeni lat 2020-2022.....	30
Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć na podstawie liczby przyznanych świadczeń w latach 2020-2022.....	34
Tabela 9. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2020-2022.....	34
Tabela 10. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2020-2022	35
Tabela 11. Dane dotyczące pobytu dzieci z terenu Gminy w pieczy zastępczej za lata 2020-2022	42
Tabela 12. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2020-2022	44
Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2020-2022.....	44
Tabela 14. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2020-2022.....	45
Tabela 15. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2020-2022.....	45

Tabela 16. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2020-2022	46
Tabela 17. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyninie wobec osób uzależnionych w latach 2020-2022	49
Tabela 18. Dane statystyczne dotyczące działań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2021-2023.....	54
Tabela 19. Dane statystyczne dotyczące liczby osób doświadczających przemocy, które zostały objęte działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023.....	56
Tabela 20. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2020-2022	60
Tabela 21. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Gostynin w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2020-2022	63
Tabela 22. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Gostynin oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu gostynińskiego na przestrzeni lat 2020-2022.....	64
Tabela 23. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2020-2022.....	66
Tabela 24. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2020-2022.....	66
Tabela 25. Ramy finansowe Strategii	94
Tabela 26. Harmonogram wdrażania Strategii.....	95
Tabela 27. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych	99

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Gostynin w latach 2020-2022	16
Wykres 2. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Gostynin w latach 2020-2022.....	19
Wykres 3. Liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w gminie Gostynin na tle powiatu gostynińskiego i województwa mazowieckiego w latach 2020-2022.....	20
Wykres 4. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Gostynin, powiecie gostynińskim oraz województwie mazowieckim w latach 2020-2022	23
Wykres 5. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Gostynin, powiecie gostynińskim i województwie mazowieckim na przestrzeni lat 2020-2022	31
Wykres 6. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Gostynin w latach 2020-2022	33
Wykres 7. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2020-2022	33
Wykres 8. Powody udzielania świadczeń w 2022 roku (liczba rodzin)	35

Wykres 9. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2020-2022	38
Wykres 10. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2020-2022.....	39
Wykres 11. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2020-2022	41
Wykres 12. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2020-2022.....	42
Wykres 13. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2020-2022	43
Wykres 14. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2020-2022.....	48
Wykres 15. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Gostynin na przestrzeni lat 2020-2022	50
Wykres 16. Liczba wszczętych i zakończonych procedur NK oraz liczba rodzin objętych nimi na przestrzeni lat 2021-2023.....	55
Wykres 17. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Gostynin na przestrzeni lat 2020-2022.....	58
Wykres 18. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2020-2022.....	59
Wykres 19. Liczba osób korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 59	
Wykres 20. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2020-2022.....	61
Wykres 21. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w latach 2020-2022	62
Wykres 22. Mieszkańcy gminy Gostynin zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2020-2022	63
Wykres 23. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2020-2022	65
Wykres 24. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2020-2022.....	67